

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLerville,

KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES.

OKLAHOMÁBAN UJABB HARC VAN KITÖRŐBEN

E hó 4-iki lapszámunkban megírtuk, hogy — sajnos — Oklahoma államban is, ahol a bányászok hosszú hónapok óta sztrájkolnak, megingott a bányászok frontja és egész sereg bánya bányászai szakítottak a szervezettel és visszamentek munkába a bányatársaságok által ajánlott munkabérek mellett.

Megírtuk azt is, hogy a Henryetta mező bányászai minden nyomorúság dacára mintegy tizedre változtatva hűségel harcolnak tovább a szervezettel.

A Henryetta mező társaságai mikor látták, hogy a környéken a bányászok lépve mentek a társaságoknak és elhagyták a szervezet zászlaját, ők is újabb akciókat kezdtek bányászai ellen.

Újabb felszólítást intéztek bányászaihoz, melyben tudattak velük, hogy semmi szünetet nem hajlandók többet fizetni, mint az 1917-es munkabérek és ha ezt nem fogadják el, azonnal megindítják a kilakoltatási eljárás ellenük.

A bányászok jól lehet tudatában vannak, hogy Henryetta mező bányászai nem fognak keztyűs kézzel bánni velük, nem ijednek meg és harcolnak tovább. Inkább választják a sátorlakás borszállást is nyomorúságukhoz, még sem adják fel harcukat.

A Henryetta mezőre már is toborozzák a sztrájkőröket. Az ottani kevés számú magyarság lapunk útján kéri a magyar bányászokat, ha valahol toboroznak, ne menjenek oda, mert ott most csak sztrájkőrök munkát lehet kapni.

A B & M bánya Schuler, Oklahomában, mely már pár hete megkezdte üzemét open shop alapon, még mindig csak épen hogy termel valamennyi szén. Azok közül a bányászok közül, akik cserben hagyták a szervezetet s beálltak a sztrájkőrök közé, többen visszatértek a sztrájkolókhoz.

A Browe Coal Co., melynek sok bányája van Oklahomában, szintén open shop alapra tér át. Már dolgoznak a bányák rendezésén és állítólag van elég emberük, akikkel megkezdhetik a munkát.

Henryetta mező bányászait nagyon elkésztik a bányaúrak sztrájkötési kísérlete és azt írják bajtársaink, félt, ha csakugyan megkezdődik a sztrájkötés és kilakoltatás, a bányászok elkeseredése zavargások alakjában fog kibrobbanni.

Különösen haragszanak Henryetta mező bányászai azokra a volt szervezett bányászokra, akik elárulták bajtársaikat, elhagyták a uniót és most ugyanezzel külön bányánkénti szerződés mellett dolgoznak a bányaúrak által diktált munkabérek és munkafeltételek mellett.

Bányászok a szervezet ellen

Pomeroy mező bányászai nem hajlandók visszatérni a szervezetbe. — A szervezet kiküldöttjeit sem akarták meghallgatni. — Újabb bányák szakadtak el Onjoban a szervezettől. — Az elszakadó bányászok csak akkor hajlandók visszatérni, ha a szervezet vezetői megtalálják a kivezető utat a mai helyzetből.

Pomeroy mező bányászai, akik május hónapban szakadtak el a szervezettől, mert nem bírták tovább a harcot, melyet ők teljesen reménytelennek láttak, állást foglaltak a szervezet ellen.

A szervezet vezetői megkísérelték, hogy a szervezetbe való visszatérésre bírják őket, de ez a kísérlet kudarcot vallott.

Junius 10-re a szervezet gyűlést hirdetett Pomeroy mezőn erre az elszakadó bányászokat meghívták. Itt akarták meggyőzni a szervezettől elszakadó bányászokat, hogy helytelenül cselekedtek, amikor ott hagyták a szervezetet és a bányaúrak által megszabott munkabérek alapján visszamentek a munkába.

Junius 10-én azonban a Pomeroy mezőn nem tarthattak gyűlést a United Mine Workers kiküldöttjei.

Junius 9-én gyűltek össze a szervezettől kivált bányászok s ott azt határozták, hogy ők arra a gyűlésre, amit a szervezet megbízottai hívtak össze, nem fognak elmenni.

Nem mennek el azért, mert nem kíváncsiak arra, amit a szervezet vezetői mondani akarnak nekik. Ők — azt hangsúlyozták a gyűlésen — a hosszú harc és nyomorúság után örülnek, hogy megkeresik a kenyérré válót és addig nem is hajlandók abbahagyni a munkát, míg a szervezet vezetői olyan harcot nem indítanak országos szintre, mely harc eredményt is hozhat a bányászoknak.

A szervezet vezetőit érthető módon megdöbbenette, hogy Pomeroy mező bányászai, akik még nem olyan régen mégis csak szervezett bányászok voltak, így elfordultak a United Mine Workerstől. Kérték újra a bányászokat, hogy legalább a gyűlésen jelenjenek meg, de hiába volt minden kísérlet, nem tudtak egy gyűlést összehozni.

A szervezet vezetőivel megbízottai útján tudatták a 9-iki gyűlés határozatát, hogy addig nem térnek vissza a szervezetbe, míg a szervezet nem változtat mai taktikáján és nem találja meg a módját, hogy tudná a szervezetet kivezetni mai reménytelen helyzetéből.

A szervezet vezetői azt válszolták, hogy térjenek vissza a szervezetbe és ott várják ezt be, de a kiküldöttjeit azt mondták, hogy ezt Pomeroy mező bányászai nem teszik, ők dolgoznak olyan fizetésekért, amelyeket el tudnak érni a mai viszonyok között.

Mint hogy a szervezet megbízottai látták, hogy semmi eredményt nem tudnak elérni, ott is hagyták Pomeroy vidékét.

Sajnos, Onjoban tovább harapózik a szervezet bomlása.

A BELGA Bányászok GYŐZELME

Megírtuk lapunk egyik korábbi számában, hogy a belga bányatársaságok ultimátumot küldtek a bányászaihoz, melyben 10 százalékos bérválgást követeltek, azonfelül a napi 8 órai munkaidőt is napi 9 órára akarták felemléni.

A bányászok az ultimátum után azonnal gyűlést hívtak egybe és eze elhatározták, hogy az ultimátumot visszautasítják, jogaikat nem engedik és ha szükséges lenne, inkább sztrájkba mennek, de nem fognak a bányatársaságok parancs szavára dolgozni. Együtt a kormányhoz is beadványt adtak, melyben a bányatársaságokat teszik felelőssé, azért, ha esetlegesen újabb zavar lenne a belga széniparban.

A kormány egyeztető tárgyalásra hívta össze a bányászokat és a társaságokat, amelyen a bányászok a tárgyalás előtt kijelentették, hogy csakis az esetben hajlandók egyezkedésre, ha a társaságok előbb visszavonják az ultimátumot és elismerik egyenlő félnek a bányászok képviselőit.

Nagy zuza-vona után meg is tették ezt a társaságok, mert látták, hogy másképp a bányászok megszakitának az egyezkedési tárgyalásokon.

Több napi vita után a társaságok elálltak a 10 százalékos bérválgástól és az eddigi bérendszert maradt érvényben, mely szerint a bányászok fizetése a drágaság mértékéhez változik és a bányászok munkaidője is változatlanul megmarad 8 órára naponta. Csak annyit fogadtak el a bányászok, hogy a fizetésük ügyét egy választott bíróság fogja felülvizsgálni, melynek döntéséig a bányászok belemennek abba, hogy 5 százalékos a mostani fizetésükből a társaság visszatartson, mely összeg azonban letétbe helyezendő és ha a választott bíróság döntése a mai bérek fenntartása mellett volna, ugy a visszatartott 5 százalékos a társaságok azonnal folyósítani tartoznak.

A bányászok kitartása és egyetemes meghozta Belgiumban a győzelmüket, hiába álltak a bányatársaságok csatasorba és hiába kaptak segítséget a külföldi bányatársaságoktól, mert soha le nem győzhetik a munkásságot, ha összetart és egyetemes fronton áll szemben a munkaadókkal.

A belga társaságok is a szénipar siralmas helyzetére, a német szén halálos versenyére hivatkoztak, mikor a bérek leállítását követelték. A bányászok azonban kijelentették, hogy azért mert a bányabárok nem tudják a háború alatt megszokott nagy profitot kisorsolni, mert a szén ára esett, ők nem fognak éhbéret dolgozni és koplalni, hogy a 6 százalék

NAGY HÁBORUSÁG NOVA SCOTIÁBAN SZTRÁJKHELYZET ÉSZAK WEST VIRGINIÁBAN

New Waterford közelében a sztrájkolók és fegyveres bérecek összeesaptak. — Halottak és súlyosan sebesültek maradtak a csatában. — A fegyveres bérecek a sztrájkolók elszedték a fegyvereket. — A bánya vezetői és tisztviselői elmenekültek a helyszínről.

Nova Scotia különböző bányáiban március eleje óta — mint többször megírtuk — a bányászok harcban állnak a társaságokkal, mert a munkabérek ott le akarták vágni.

A munkabérek levágásán felül olyan munkafeltételeket is akartak életbeléptetni, melyek a bányászokra súlyos terheket raktak volna. Nagyon sok olyan munkát kívántak a bányaúrak ingyen végeztetni, amikért eddig fizettek.

Amint a munkások sztrájkba léptek, a társaság azzal felelt, hogy minden sztrájkolótól megvonta a hitelt a kompánia stórkoban és kiéhezettéssel akarták a bányászokat letörni.

A sztrájk békésen folyt és a bányászok biztak is a győzelemben. Egységes volt a frontjuk és azon rést csak a vörösek nyitottak, melyről más cikk keretében számolunk be.

Miután a radikálisok megbontották a frontot és a szervezet háta megett megegyezést kötöttek az egyik társasággal, a többiek is elérkezettnek látták az időt, hogy végső leszámolást kezdjenek a szervezettel. Sztrájkőröket toboroztak, a kikkel a munkát meg akarták kezdeni.

Cape Breton mezőn New Waterford közelében, hol közel 12 ezer bányász áll sztrájkban, a múlt héten akarta a bányatársaság az üzemet sztrájkőrökkel megindítani.

A villanyfejlesztőt is elhagyták indítani, de ezt a bányászok észrevették és piketelők vették körül a villanytelepet.

A társaság bérecek elkergették onnan a piketelőket és szögös dróttal vették körül az egész villanytelepet, hogy a sztrájkolók bányászok meg ne közelíthessék.

Délután folyamán a munka megindulásának hírére mintegy 2000 bányász gyülekezett a villanytelep környékére, de teljesen nyugodtan viselkedtek.

A felvonult sztrájkolókat Mac Neil, a szervezet egyik tisztviselője vezette, aki folytonosan intette a bányászokat, hogy békésen viselkedjenek és némi tüntessenek, nehogy a fegyveres bitangok a bányászokba köthessenek.

A felvonulás célja az volt, hogy az odahozott sztrájkőröket észretérítsék, hogy ne kezdől megvont falattal növeljék a bányabárok hasznát.

Ha a bányabárok nem találják meg a számításait, keresnek más oldalon kárpótlást, mert igazságtalan dolog, hogy akármiféle baj van az iparban, annak mindig a munkások igyák meg a levét.

És a belga bányászok álláspontja győzött és az oly nagy garral kiadott ultimátum, a bányászok egyetemes akaratán megsemmisült.

Észak West Virginia szervezett bányászainak harca tovább tart. A bányászok, akik eddig hűséggel kitartottak a szervezet zászlaja mellett, vivják tovább csatájukat szervezetük megtartásáért.

Sajnos, a sztrájk dacára is folyik nagyban Észak West Virginiában a termelés. A szervezeten és az új open shop bányák ma már annyi szén termelnek, hogy nem érzik semmi hiányát a szervezett bányák termelésének.

Egymásután nyitnak a régi szervezett bányák open shop alapon. A Consolidation Coal Co. egymásután nyitotta meg a Columbia No. 29, Owings No. 32 és Pinnickinnick No. 25 bányáit. Azt hiszik, hogy minden nehézség nélkül megnyitják az üzemeket és ezzel teljesen átér ez a társaság az open shop alapra.

A bányászok ezt nagy elkeseredéssel látják, mert hiszen ez a társaság is aláírta a Jacksonville egyezményt, melynek betartását pontosan megkívánta a munkában a bányászoktól, míg most ők ezt egyszerűen felrúgták.

A Hutchinson érdekeltséghez tartozó nagy bányák, az Edna Gas Coal Co., a Virginia & Pittsburgh Coal Co. bányái is készülnek open shop alapon nyitni. Állítólag a Hutchinson érdekeltség bányáinál a szervezethez tartozó bányászok közül jelentkeztek sokan munkára.

Viszont a szervezet oldaláról azt jelentik, hogy transportokon hozzák a sztrájköröshez szükséges embereket.

A Rosedale Coal Co. is csatlakozni készült a sztrájkötető bányákhoz, azonban épen a munka felvétele előtti napon a tipli legett. A tűz után nagy hajsza indult meg a sztrájkolók ellen, mert a tetteseket mint ilyen esetekben mindig, a harcoló bányászok között keresik.

Lumberporton is a tűz martaléka lett a Sitnek Coal Mining Co. tiplije és ott is néhány sztrájkolót tartóztattak le, akiket a gyújtogatással vádolnak.

Mint hogy a kilakoltatások most már gyorsabb tempóban folynak az egész vidéken, a szervezett mindenütt sátrakról gondoskodik a kilakoltatott bányászok részére.

A New England Coal Co. Grant-Townban tovább folytatja a sztrájkolók bányászok zaklatását. Bíróság elé állítják a leghelyesebb vádakkal a bányászokat. A bíróságok aztán miután még sem akarják a bányászokat büntetlenül elengedni, hát 1—2 dolláros büntetésekkel elengedik őket. A lényeg azonban, hogy megfélemlítsék a bányászokat, hogy azok ne merjenek piketelni és rábírní a sztrájkőröket, hogy hagyják abba aljas munkájukat.

MEGNYILT A PEAODY 8. Bánya ILLINOISBAN.

Február óta le volt zárva a Peabody 8. bánya Toveyben, Illinoisban.

A bányát most újra megnyitották és állítólag ezentel meging rendszeresen fog dolgozni. A bányában rendes körülmények között 800 ember szokott dolgozni.

MAGYARORSZÁGI HIREK

A babona és a tudatlanság megöli a magyar tanyát

Egyes tanyákon az ujszülötteknek ötven-hatvan százaléka elpusztul. — A Stefánia-Szövetség sürgős felterjesztésben kér védelmet a kormánytól. — Mit mond Bókay tanár?

Az alföldi magyar tanyákon veszendőben a magyar élet: megállt a maga törvényszerű fejlődésének útján. Megállította a sötétség, amely ott borong az akácok árnyékába épített kis szalmafedele házacskák fölött, megállította a babona és a tudatlanság, amely dacolva idővel és haladással, évtizedek óta ott settenkedik a kis tanyai szobákban, amelyekben az öröngösségnek mélyen a lelkekbe rögződött gyökereinek táplálkozva születtek, él és hal meg a magyar tanyák sok százezer lakosa.

A Stefánia-Szövetség elnöki értekezlete és a Bókay János egyetemi tanár elnöklésével összeült orvosi szakosztályi ülés, amelyen dr. Heim Pál és dr. Tóth István egyetemi tanárok valamint dr. Pollmerman Artur miniszteri osztálytanácsos is résztvett, Keller Lajosnak, a Stefánia-Szövetség ügyvezető-igazgatójának és dr. Fekete Sándor szövetségi főorvosnak az előadásában foglalkozott azokkal a bizalmas jelentésekkel, amelyekben a szövetség budapesti és közel száz vidéki körzetének vezető orvosai és védőnői helyszíni tanulmányok alapján kórképet festenek a csecsemőhalandóságnak különösen a szegényebb néposztályok körében, elsősorban a falvakban való rohamos növekedéséről.

Ezekből a jelentésekből kulturális szempontból szinte drámai adatként emelkedik ki az a megdöbbentő tünet, hogy a babona és a tudatlanság megöli a magyar tanyát, elpusztítja a tanyai anyák ujszülöttjeinek több mint a felét.

Az ország számos területén a csecsemőhalandóság az ötven százalékosra is elérte, sőt Kiskunfélegyházáról érkezett hivatalos jelentés szerint a félegyházai tanyákon született csecsemők hatvan százaléka pusztul el anélkül, hogy rendszeres orvosi kezelésben részesült volna. Elpusztul a babona miatt, amely a maga magasatalan múltjának minden csökkonyosságával virraszt az ujszülött bölcsője fölött és amelyet eddig megőlt a tanyákról a felvilágosodottság tömjénével kifüstölni.

A Stefánia-Szövetség ezeknek a megdöbbentő adatoknak a birtokában terjedelmes felterjesztéssel fordult most a népjóléti miniszterhez, amelyet arra kér, tegye lehetővé, hogy a szövetség vidéki körzeteinek keze elérhesse a városoktól messze fekvő tanyákat. Kötelezze a kormány a városokat és községeket, bocsássaanak a szövetség védőnőinek lovakat és kordélyokat a rendelkezésükre, hogy rendszeresen látogathassák a tanyákat, harcba bocsátkozhassanak a tudatlansággal és a babonával és megmenthessék a jövőnek a magyar tanyák veszendő magyar életét.

A gróf Apponyi Albert által aláírt felterjesztésnek erre vonatkozó részlete szövezerint a következőképpen hangzik:

— A tanyai területeken, alföldi védőintézkedéseink jelentése szerint, a csecsemőhalandóságok száma harminctől ötvenöt százalékig, sőt néhol hatvan százalékig is emelkedik. Tehát borzalmas az emberpusztulás, amely eze-

ken a szinmagyar területen végbe megy. E területek lakóira ugyanis a tudatlanság, a rossz szokások és a babona, valamint a minden egészségügyi szabályoktól való idegenkedés végzetes hatást gyakorol. Itt kizárólag e célra kiválasztott, jól képzett és hivatásukat teljesen átérző, törhetetlen akaratú védőnők képesek eredményeket elérni.

Bókay János tanár, akivel alkalmunk volt a magyar tanyák drámai sorsáról beszélgetni, kifejtette előttünk azokat az okokat, amelyek a csecsemőhalandóság mai nagy arányszámát a szegényebb néposztályok körében és az alföldi magyar tanyákon előidézték.

A fővárosban, Bókay tanár megállapítása szerint, a csecsemőhalandóságok illetőleg a helyzet némileg javult, aminek egészen különös a magyarázata. A jelenlegi rossz gazdasági viszonyok miatt ugyanis a középosztályhoz de még a jobb módú társadalmi osztályokhoz tartozó anyák se engedhetik meg maguknak, hogy gyermekeik mellett dajkát fogadjanak. Az anyák tulnyomó része tehát maga táplálja gyermekét, aminek az az öröndetes következménye, hogy a csecsemőhalandóság lényegesen csökkent. A rossz gazdasági viszonyok tehát a fővárosban, de az ország többi városaiban is, általában mindennütt, ahol a csecsemők szükség esetén szakszerű orvosi kezelésben is részesülhetnek, kedvező hatással voltak a csecsemőhalandóságra.

— Annál szomorúbb a helyzet — fejtette ki előttünk Bókay tanár — a szegényebb néposztályoknál és a tanyákon. A főváros periferiáin, ahol a nyomor az ur, az utóbbi időben erősen megnövekedett a tuberkulózis betegek száma, emellett a lakásviszonyok is változatlanul rosszak. Beteg apáknak és anyáknak pedig kézenfekvő cikokból betegek a gyermekei is. A Stefánia-Szövetség mindentől tehetőt megtesz, hogy a szegény anyákat istápolja. A fővárosban ez még csak megy is valahogyan, de mit csináljunk a tanyákon, ahol még ma is az ősrégi babonás szellem él? Az a szellem, amelynek következtében most olyan jelentős fekszik előttünk, amely szerint olyan alföldi tanyák is akadnak, amelyek hatvan százaléka elpusztul az ujszülöttek-

nek. Rettenetes szám ez. Igaz, a csecsemőhalandóság terén már találkoztunk ezzel a hatvan százalékos arányszámmal és pedig az angolországi Manchesterben, amelynek munkásnegyedében ugyancsak hatvan százaléka pusztult el a csecsemőknek — de ez 1860-ban volt.

— A magam részéről rendkívül fontosnak tartom, hogy megadassék a Stefánia-Szövetségnek a lehetőség arra, hogy vidéki szervezetei révén összeköttetést létesíthessen a legelágyottabb tanyákkal is. Meggyőződésem, hogy a tanyákat fenyegető nagy pusztulási folyamatot céltudatos propagandával és felvilágosító előadásokkal tartásával igenis lehet, de meg is kell állítani. Ha védőnőknek rendelkezésükre állnak majd a megfelelő eszközök, hogy a tanyák felkereshessék, nem kételkedem abban, hogy az ő nemes munkájuknak meg lesz az eredménye.

Gyilkos babonák és népszokások

Bókay tanár érdekes példákat sorolt fel előttünk azokról a babonákról és gyilkos népszokásokról, amelyeknek a magyar tanyákon az ujszülöttek tulnyomó része rendszeresen áldozatul esik. Az ugynevezett "boszorkánytej" eltávolítása a leggyakrabban megismétlődő népszokás. Sokszor csak a véletlenül közbelépő orvos akadályozza meg, hogy az ujszülött életével ne fizesse meg az árát ennek a babonának. Veszedelemes szokások a tanyai anyáknak az is, hogy a csecsemő fejéről nem távolítják el az első hónapokban odaülepített faggyuszerű réteget, amely azután súlyos komplikációkat okoz. Ennek is egy ősrégi babona az oka.

De utalt Bókay tanár nyilatkozataiban arra is, egészen megszokott dolog, hogy a tanyákon az egy és két éves gyermekeket, akik a rossz táplálkozás miatt még egészen serdületlenek, ha valami bajuk van, pálinkával vagy borral itatják. A meggyötört kis szervezet természetesen nem bírja az alkoholt, a gyermek nyugtossá válik és egész nap sir, amit az anya avval akadályoz meg, hogy különböző mákfőzetekkel elbódítja. A gyakori mákfőzeteknek azután ópium-mérgezés a következménye.

A Stefánia-Szövetségben más érdekes adatokat is közöltek velünk a tanyai anyák babonás szokásairól:

Sok csecsemő esik már a születése utáni első, második hónapban "a pépes cucli" áldozatul. Az anya ugyanis nem akarja, vagy nem tudja ujszülöttjét egyedül táplálni, azzal segít tehát magán, hogy egy összerágott kenyérdarabot gyömszóly egy vásonrongyba, amelyt a gyermek szájába tesz. A csecsemő nagyon gyakran szivja így magába a tuberkulózis vagy más fertőző betegségeknek az első csirait.

A "vörös korall-karpercec" alkalmazása a legveszedelmesebb babonás szokások egyike. Amikor a gyermek megszulettik, az anya egy vörös korallgyöngyszemekből font karpercect tesz a csuklójára. Fanatikus meggyőződéssel hiszi, hogy ez

littel is, amely szigorúan kötelezi a tanyák lakosságát, hogy beteg gyermekeikhez orvost hívassanak. A rendelet súlyos büntetést helyez ugyan kiállításba azok részére, akiknek gyermeke anélkül hal meg, hogy előzőleg orvosi kezelésben részesült volna, ennek ellenére a tanyákon csak akkor hívnak már orvost a beteg gyermekhez, amikor ezen rendszerint már nem lehet segíteni.

Annak az illusztrálására, hogy milyen megdöbbentő árvegyőkben pusztulnak el a tanyákon született csecsemők, egyetlen adatot említünk csak meg ezuttal. A tanyákon a csecsemőhalandóság ötven-hatvan százaléka, a városokban tizenöt-husz százalék. Budapest periferiáin husz százalékról tizenhét százalékra csökkent a csecsemőhalandóság, a tanyákon tehát háromszor annyi ujszülött pusztul el, mint a főváros azon negyedében, ahol a legnagyobb a nyomor és ahol a tuberkulózis sokkal nagyobb arányokban pusztul, mint az alföldi tanyákon.

A Stefánia-Szövetség eljuttatja felterjesztését a népjóléti miniszterhez, akitől sürgős segítséget kér a tanyák magyar lakosságának megmentése érdekében, de megdöbbentő adatokkal világít rá a felterjesztés arra a veszedelemre is, mely a főváros periferiáin élő csecsemőket és apró gyermekeket fenyegeti az egyre nagyobb arányoktól öltő nyomor és a tuberkulózisnak napról-napra való elterjedése miatt. A szövetségnek báró Sztéryny József előktele alatt megtartott legutolsó értekezletén a fővárosi külső kerületeiben tanulmányokat végző védőnők beszámoltak tapasztalataikról. Valamennyi jelentés megrázó esetekkel bizonyítja, hogy a budapesti külső városrészekben a babona helyett a tuberkulózis végzi gyilkos munkáját. A különbség csak az, hogy a babona ő, a tuberkulózis pedig egy beteg generáció tüdejében tovább él és tovább fertőz.

Minden áldozatot meg kell a kormányának hoznia, hogy a tuberkulózist megölje és a Stefánia-Szövetségnek megadja a módot arra, hogy felvilágosító munkájával leoldja a tanyákon született csecsemők kezéről a vörös korall-karpercect.

(Pesti Hirlap) Győri Imre.

A karperec minden betegségtől, sőt a haláltól is megóvja gyermekét. Ősrégi hit, amely évtizedek óta generációról generációra száll, hogy ha egy gyermek, akinek ilyen karperec van a kezén, megbetegszik, a korallgyöngyök elhalványulnak. Az anya tehát csak akkor hiszi el, hogy a gyermeke beteg, ha a korallgyöngy megfehéredik a kezén. Nagyon súlyosan betegnek kell azonban már lennie a gyermeknek, ha az anya a maga babonásán képzelődő lelkével elhalványodni látja gyermekét a kezén a vörös korallt.

— A magam részéről rendkívül fontosnak tartom, hogy megadassék a Stefánia-Szövetségnek a lehetőség arra, hogy vidéki szervezetei révén összeköttetést létesíthessen a legelágyottabb tanyákkal is. Meggyőződésem, hogy a tanyákat fenyegető nagy pusztulási folyamatot céltudatos propagandával és felvilágosító előadásokkal tartásával igenis lehet, de meg is kell állítani. Ha védőnőknek rendelkezésükre állnak majd a megfelelő eszközök, hogy a tanyák felkereshessék, nem kételkedem abban, hogy az ő nemes munkájuknak meg lesz az eredménye.

Az alföldi tanyákon sok százezer ember él, akik évtizedek óta folytatják a maguk konok harcát az ellen, hogy a babonás ősrégi szokások helyett az orvosi tudománynak engedelmessé váljanak. Megrögzötten szembehelyezkednek avval a ren-

delegáltól és egyaránt nyomorban vannak, azok a bányászok, akik dolgoznak, csak úgy, mint a munkanélküli bányászok. Ami kis megtakarított pénzecskejük volt a bányászoknak a háború alatti jobb keresetükből, azt már régen felélték és a rossz élelméztől elcsatlányulva, betegeskedve, mindenükből kikapva ugyszólván az éhhalál szélén állnak.

Kiürült a bányász házakból a butorzat, a szegényes berendezés, az ünneplő ruhákat már rég vásárra vitték és ez er ez bányász lakást felkereshetünk, mindenütt egyforma látvány, a végtelen nyomor ijesztő képe mered elénk.

Az asztalok és székek helyét kiürült gyümölcsös ládák, a szekrények helyét ócska dobozok töltik be. Az ágyak nirehamva sínes, földre dobott dőhös, penészes szalmaszakók, tükörrel pedig az utcákon összedetett rongyardarabok szolgálnak.

A túlszűfolt lakásban, mert ezeket az ágyak szolgálták vakokkat még albérlőknek, ágyraknak is kiadják, orrfacsaró bűz fogadja a belépőt, mert a szür iróniája, hogy a bányász, aki a tüzelőt kitermeli, oly nyo-

MEGBIZHATÓ, PONTOS ÉS GYORS KISZOLGÁLÁST NYUJT EZ A BANK!
 Üzletágak: POSTAI ÉS SÜRGŐNYI PÉNZKÜLDÉS. — BETÉTEK ELFOGADÁSA 4% KAMATRA. — HAJÓJEGYEK ELADÁSA MINDEN VONALRA. — KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.
 Személyesen jöjjön vagy írjon ide:
American Union Bank
 NEW YORK CITY.
 10 EAST 22ND ST. A Bankpalotában. A bank 1597 Second Ave. alatti fiókiradja minden nap este 8 óráig, hetfőn este 9 óráig nyitva van.
 1897 SECOND AVE. Cor. 13rd Street.

MAGYAR Bányászok!
 Ha házat vagy farmot akar venni, vagy eladni, forduljon bizalommal hozzánk. Évek óta becsülettel szolgáljuk ki a magyarságot. Biztosítási osztályunk élet és balesetbiztosításokat ajánl a magyar bányászoknak. 10 és 20 éves biztosításokat kötünk, ami azt jelenti,
HOGY MÉG ÉLETÉBEN MEGKAPJA A BIZTOSÍTÁSI ÖSSZEGET.
 Magyar levelekre magyarul válaszolunk.
KISS AND KLEIN
 Real Estate, Insurance & Brokers
 202-284 SECOND NAT. BANK BLDG.
 Brownsville, Pa.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?
 Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztosítást, melyet **MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.**
MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztosítást vásárolt.
 Bővebb felvilágosításért írjon a következő címre:
NATIONAL INSURANCE AGENCY
HIMLerville, KENTUCKY.
 A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérigynöksége.

SECOND NATIONAL BANK
 Brownsville, Pennsylvania
 Ne küldje pénzt idegen helyre. Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjön hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába.
BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és az ük-ég esetén pénzt felmondás nélkül fizetünk vissza.
 Pontos, lelkilimeretes kiadással és biztosítjuk.
SECOND NATIONAL BANK
 L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President.
 Brownsville, Pennsylvania

moruságban él, hogy nem képes az általa termelt tüzelőből saját tüzhelye részére szénét vásárolni és így fűtetlen szobákban, dideregve tölti az angliai hűvös, ködös éjszakát.

Megpróbálták a bányászok, hogy gyári vagy mezei munkára szegődjenek el, de hiába kopogtattak a gyárak ajtajain, a gyárpar is pang és a gyárak munkásaiból is óriási tömeg van munkanélkül.

Igy tehát nem tudnak mást tenni, mint várni, egyre várni, hogy talán mégis csak megindul a munka. Csakhogy a gyomor nem vár, fellázad és követeli a maga részét és a bányász vagy a bűn utjára tér, vagy megadja magát a sorsának és éhen pusztul.

Azok pedig, akik a világ sorsát intézik, akiknek kezei között van a tőke és hatalom, nem látják vagy nem akarják látni, hogy érkezett az utolsó

AZ ÓHÁZÁBA SZÁNDÉKOZIK MENNI?
 Utja sokkal könnyebb és kellemesebb lesz, ha egy hajlégtér, mint vasúti jegyet előre foglalja. Ennek az egészségére alapokon álló banknak utasaiti teréje készséggel foglalja a helyet és megkíméli önt a sok szaladgálástól.
 Adhatunk azonnali átnak az utra hitelleveleket és utasid csekket, amelyek szükség esetén teszik, hogy sok pénz legyen magával és amelyet azután bárhol és bármikor, amikor pénze van szüksége, kaphat.
 Tisztviselőink magyarul megadnak átnak erre vonatkozólag minden felvilágosítást.
FOREIGN DEPARTMENT
MELLON
NATIONAL BANK
 Smithfield St. és Oliver Ave., PITTSBURGH, PA.

LEZÁRT Bányá.

Az Ohio Collieries No. 210. bányája Athens, Ohio, közelében lezárt. A bányá lezárása által mintegy 500 bányász vált munkanélkülivé.
 A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

MAGYAR Bányáplézek Meséi

VIRÁG ANDRIS MEG A
HÁROM GROFNÓ.
Írta: Bácskai István.

(Folytatás.)

A fiuknak meg színes köveket adott és megmutatta, hogyan kell azokkal játszani mindenféle bolondos játékokat. Kettőt a tenyerébe vett, kettőt letett, aztán feldobálta, felkapkodta a köveket és a gyerekek jót mulattak.

— Hát te nyurga legény, ki fia-borja vagy — mondta egy nagyocskos gyereknek. — A nagymamámé, meg a Birié — mondta a gyerek.

— Ne te ne, tán te vagy a Szabó Jóska? — Én hát.

— Na hát vidd el ezt a csukrot a Birinek és mondd meg neki, hogy én küldöm, a bolond Istók. Hát te pöttömbandi, ki volnál? Más gyerek felelt helyette:

— Ez a Virág Andris fia, csak még nem tudja megmondani a nevet.

— Virág Andris, Virág Andris — ismételtette a bolond ember és egyszeriben kihullott a kezéből minden virág.

— Virág Andris, Virág Andris — hajtogatta egyre-másra és furcsa fényesség ragyogott a szemében. — Mit csinál a Virág Andris?

— A Virág Andris hősi halált halt a csatában — mondta egy nagyobb gyerek — és amikor a felesége meghallotta, hát ő is szörnyet halt, amikor a kis Andris még csak egy napos volt.

— Bizony, én is ott voltam a temetésén, úgy rittak az emberek, meg még én is dobtam be egy göröngyöt a koporsójára.

Egyszerre négy gyerek is kezdte mesélni a Virág Andrisné temetését, mindegyik jobban akarta tudni, mint a másik. Csak akkor hallgattak el, amikor a bohókás ember leborult a földre és keservesen sirni kezdett. Öklével verte a földet és könnyes arcát lefektette a földre, úgy hogy a föld könnyes lett, az arca meg földes lett.

— Szekeres Panna grófkisasszony, Szekeres Panna világszép grófkisasszony... csak ennyit hallottak a gyerekek, mert aztán rémülten szétszaladtak.

A Szabó Jóska gyorsan hazaszaladt és lelkenedezve mondta el a dolgot a Birinek:

— Biri, ott fekszik egy furcsa ember a pokolárokban és sir, és veri a földet és virág van a nyakába és mink úgy félünk tőle. Biri arca elkomolyodott. Sir és veri a

földet? Akkor biztosan nagy bánata lehet szegénynek. Kézen fogta a Jóska gyereket és ment szaporán a Pokolárok felé.

A furcsa ember még mindig ott feküdt és még mindig sirt. Biri előrehajtott fejével nézte egy darabig, aztán megérintette a vállát:

— Mért sir maga szegény ember?

A síró ember felnézett. Maszatos volt az arca a földtől, könnytől és durva öklével törülgette a szemét:

— Meghalt a Szekeres Panna grófkisasszony.

Biri szíven ütötte ez a kétségbeesett síró hang és merőn nézett a legény arcába. Ki lehet ez a furcsa, ijesztő ember? Ha egyszer ismerte Szekeres Pannát, akkor idevalósi lehet. Nézte az arcát, de nem emlékezett erre a szakállas, torzonborz fejre. Nézte a szemét is, de abban is ismeretlen tűzesség cikázott.

— Kicsoda maga és hogyan kerül ide?

Az idegen nevetni kezdett erre a kérdésre. Az ám, hogy kicsoda is ő. Nehéz erre megfelelni. Gondolkozni kezdett és rá-nézett a lányra:

— Hásze te vagy a Biri, Bűrök Biri. No nézd csak, mán allig ismerlek meg. Te pulykatojás grófkisasszony, hová tetted a szep- lődöt? Tán szeresikával marattad le, mint a ráclányok az Alföld végiben? Vagy új bőrt húztál magadra, hogy bolondítsad te is a legények fejét, mint ahogy szokták is az ilyen falusi grófkisasszonyok.

Biri dühös lett, de a kíváncsisága nagyobb volt a dühénél. Kicsoda ez az ember, aki őt a csufneven szólítja?

— Ha maga rendes jó ember, aki jószándékban jár, hát nem titkolja a becsületes nevet. Ha pedig gonosz ember, hát menjék Isten hírvél, ne rémitgesse a gyerekeket. Van itt baj ugyanis elég.

— Bizony Biri hugom, én rendes ember vagyok most már. Csak az a baj, hogy ti vagytok bolondok. Az én becsületes nevem bolond Istók, de az Arany Kálmán tisztelendő ur Kiskovács István néven irt bele a mátrikulába.

— Szentséges uristen, ne hagyj el — sikoltotta a Biri — ez lenne a Kiskovács István. — Mi történt magával, hallja-e? Minek eresztett szakállat, nem való az rendes embernek. Oszd mit fekszik itt az utszélen,

mint egy bolond, ahelyett, hogy rendesen begyűnne a faluba.

Kiskovács István feltápázkodott és sántikálva megindult Biri után. A lábából folyt a vér, megsebezte valami tuskében.

— Tömlőből gyűn? — kérdezte a lány nagyon halkán.

— Tömlőből. Kiengedtek. Azt mondták, hogy bolond vagyok.

Biri ránézett és nagyon elszomorodott. Bizony bolond vagy — gondolta magában. De mitől bolondulhatott meg: a háborútól-e vagy a szerelemtől? Melyik a kettő közül a nehezebb háborúság, hogy bele is lehet bolondulni.

— Na gyűjön, elvezetem a tisztelendő urhoz.

A faluban mindenki megnézte őket. Elő ment a bolond Istók, virágos kalapjával, kis batyujával, utána meg a Biri kézen vezetve a Jóska. Biri be-be szólt egyik-másik kapuba, ahonnan kíváncsi fejek néztek ki:

— Hazagyűt a Kiskovács István.

István nem nézett se jobbra, se balra, mintha nem lenne kíváncsi senkire, vagy nem ismerne senkit. Csak akkor torpant meg, amikor odaért egy házhoz, ahhoz a házhoz, amit a Virág Andris épített magának meg a Szekeres Pannának. Megfogta a kerítés cifra lécét és borzalmas hangon kiabálni kezdett:

— Szekeres Panna, világszép grófkisasszony, meggyűttem.

Benn a házban Virág Andrisnében elállt a lélekzet erre a hangra. Mi ez, kisértejtár? Ijedten szaladt ki az udvarra, hogy megnézzze, ki idézi itt a halottakat világszó nappal?

A Biri szól feléje:

— Virág néni, ez itt a Kiskovács István, nem tudta szegény, hogy meghalt a Panna. Aztán lassan odasugta:

— Megháborodott szegénynek az elméje. Virág Jánosné szomorúan nézett a legényre és sirva mondta:

— A Szekeres Panna grófkisasszonyt a temetőben keresd.

Ujra megindult a menet, mert ekkor már valamennyi gyerek őket kísérte és egyik-másik ráérősebb asszony is hozzájuk csatlakozott, elsősorban a Vihar Kata, aki lesett minden szót a szegény bolond ember szájáról.

Igy ért el a furcsa, ostoros életnek e tarka körmenete az Isten szolgájához, Arany Kálmánhoz, aki a Biri magyarzó szavai után kezét fogott Kiskovács Istvánnak megváltozott másával és beinvítálta a tiszta szobába, úgy mint nemrég, amikor Kiskovács István a haza parancsára sem akarta megszegni az Istennek azt a parancsolatát, hogy: ne ölj.

Ott is folytatta Kiskovács István, ahol elhagyta.

— Tisztelendő ur kérem, azért történt az egész, mert én nem akartam megölni az ellenségemet. Én nékem egyetlen ellenségem volt, a Virág András, mert ő is azt a lányt szerette, akit én. De mi szépen megegyeztünk egyszer a kocsmában, hogy azért ne haragudjunk egymásra, mert hát tulajdonképpen a Szekeres Pannán áll a választás. Engem hát hiába küldtek a háboruba, ha én egyszer kiegyeztem az ellenséggel. Ezért is csuktak tömlőbe, mert tisztelendő ur, mindig becsukják a tömlőbe, aki okosakat mond. Aki meg megbolondul, azt kiengedik a tömlőből. Csak az okost csukják be...

— És az emberek azt hiszik, hogy én most ölni akarok. Mert amikor nem akartam ölni, akkor becsuktak, azt hiszik, hogy most azért engedtek ki, mert most már akarok ölni. Azt mondják, hogy elment a Szekeres Panna. Pedig én nem akarom bántani, csak mondani akarom neki: Szekeres Panna grófkisasszony, meggyűttem... Félnek, hogy újból vélem akarna táncolni... Pedig én nem is hívnam. mert hát mi már kiegyeztünk a Virág Andrisal...

Arany Kálmán tisztelendő szomorúan nézett a legényre, majdhogy ki nem csordult a könnye. Mi lett ebből a rendes, jó, szépszáll legényből? A szerelem, meg a háboru... Annnyit kinlódott gondolatában mindakettővel, hogy összezavarta a dolgokat... Hogy megfogott... A szeme milyen zavaros lett... Persze, most hazaküldték a falujába... De mit csináljanak itt vele? Arany Kálmán csak arra gondolt, hogyan kell egy ilyen zavarodott eszű szegénnyel beszélni, hogy kárt ne tegyen valakiben. Lassan, óvatosan kezdte:

— Te Kiskovács István, ugy-e nem akarsz megölni senkit?

— Én? Mán hogyan akarnék, amikor kiegyeztem az ellenséggel.

— A gyerekekre se haragszol?

— Én? Mán hogy haragudnék én, amikor hoztam is nekik mindenféle gyémántos holmit. Ihol la, nézze csak meg, tisztelendő ur — és kezdte kibontogatni a kis batyuját, a mi tele volt virágfüzérékkel, fűszárból kötött gyűrűkkel. — Ezeket én mind nekik hoztam, ajándékba, és ha elfogy, akkor veszek másikat, kimék a vásárra, adnak ott nekem, mert igen jól ismernek...

Arany Kálmán még sokáig beszélgetett a feleszű legénnyel és meggyőződött róla, hogy ártalmatlan embere lesz az a falunak. Adott neki apró utasításokat, hogy hozzofát, meg vizet a kutról, megcsinálta a legény szépen, engedelmesen, rendesen. Gondolta, itt is tartja a háznál a legényt, az alvással nem vesz el sok helyet, ruhanémű is akad a részére a faluban, amit meg megesszik, azt meg is szolgálja. Beosztotta a Tusa bácsi mellé, segítsen neki a templom körül, meg a ház körül.

A Tusa bácsi csak úgy a szemé szegletéből nézte végig a legényt gyanakodva.

— No, min tusakodik Tusa bácsi — kérdezte Arany Kálmán.

— Azon tusakodom, hogy nem harag-e ez a legény?

Arany Kálmán megnyugtatta a Tusa bácsit, hogy a szegény Kiskovács Istvánnak épen a békeség a mániája. Bizony mánia is ez ilyen háborus világban, nem csoda, ha bolondnak tartják az ilyen embert.

Igy hát ott maradt a Kiskovács István a falujában s a gyerekek kaptak még egy pajtást, még egy bohókásabbat, mint a Tusa bácsi, ráérősebbet, mint a Biri lány. Mert a Biri a Virág háznál is igen el volt foglalva a kis Andrisal. Mesélt, mesélt a gyerekek bele a nagyvilágba és cukorral, szép szóval, könyörgéssel akarta minél előbb kihuzni azt az egy szót a kis Andrisból, hogy: — édes apám...

(Folytatása következik.)

Ha becsületes, pontos és jó kizsgálást akar, forduljon bizalommal hozzánk. — Tizenkét éve szolgáljuk a felelnket.

HAJÓJEGYEK. PÉNZKÜLDÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

GIORDANO BROS. CO.
bankárok.

MORGANTOWN, W. VA.
164 Pleasant Street

FAIRMONT, W. VA.
220 Madison Street.

HEM Betegek Figyelmébe!

Dr. HOITASH J. FRIGYES
SZEMORVOS

Wien (Bécs)-ből, Ausztriából
Huntington, W. Va.

SIMMS KELLER BLDG.
704 Fourth Ave.
HIVATALOS ÓRÁK:
délután 9—12-ig, délután 1—5-ig.
MAGYARUL IS BESZÉLNEKI

MEGSZÜNT A SZTRÁJK A
GLENCO Bányában,
INDIANÁBAN.

Nyolc hónappal ezelőtt mentek sztrájkba a Glenco bányában, Glen Ayrben a bányászok, mert a társasággal oly ellentétek merültek fel, amit a bányászok békés uton nem tudtak elintézni.

Most, miután a társaság látta, hogy a bányászok nem törnek meg, békés megegyezés útjára tért és sikerült a szervezet ottani kerületi elnökének az ellentéteket elsimítani.

A sztrájk tehát megszűnt és a bányászok mind visszatértek a munkájukba.

**90 Bányász és Bányász-
Asszony Ellen Tiltó
Parancs.**

A Lucerne bánya, mely a Jefferson & Indiana Coal Co. tulajdona Punxsutawney, Pa.-ban, 90 bányász és bányászasszony ellen tiltó parancsot vett ki, melynek értelmében sem nekik, sem megbizottaiknak, vagy bárki másnak, aki velük kapcsolatban van bármily címen, nem szabad a kompánia területére lépni.

A társaság sztrájk törökkel dolgoztat, akiket a sztrájkban álló bányászok állítólag munkájukban zavartak.

BÜNYÜGYI ELJÁRÁS KÉT
Bányáforman ellen.

A Buck Mountain bányában, Shaykill megyében, Pa.-ban két bányáforman és egy bányász ellen bünyügyi eljárást indítottak, elsőfoku emberöléssel vádolva őket, mert a bányában a biztonsági törvények be nem tartásával dolgoztattak és ennek következtében 3 bányász életét vesztette.

A formanok ugyanis a bányában furást eszközölttek egy vízjárat közelében és nem tartották be a törvénynek azon rendelkezését, mely szerint a gátszakadás megelőzése végett egy megfelelő vastagságnál közelebb nem szabad furatni. A víznyomás áttörte a vékony falat és előtötte a bányát, minek folytán három bányász, a kik ott dolgoztak, a vízbe fullt.

A bányafelügyelőség vizsgálata megállapította a vétkes gondatlanságát a két formanak és a bányásznak és mindhármukat vád alá helyezte.

**KÉT MÉRTFÖLDES
Tiltakozó Menet.**

A kansasi bányabárok mindefelé le akarják vágni a bányászok bérét. A szervezet tiltakozó gyűlésre hívta össze a bányászokat.

Az elmúlt vasárnap Croweburg mellett tartottak egy til-

takozó gyűlést, melyre egy hosszú menetben vonultak ki a bányászok. A menet hossza 2 mértföldnyi volt, úgy hogy az elejéről nem is lehetett a végét látni.

A gyűlésen a legerélyesebben tiltakoztak a bányatulajdonosok bérvágási szándéka ellen és határozatot hoztak, hogy a szervezethez hűek maradnak.

**HAT Bányászt Megölt a
Bánya Alabamában.**

A Little Cahaba Coal Co. bányájában, Piper, Alabamában, hat bányász a bánya egyik eltiltott járatába ment. A tiltott járatban nagy mennyiségű mérgező gáz volt, amittől a bányászok nem tudtak menekülni és mind a hatan elpusztultak.

A mentő csapatok gázmaszkokkal felszerelve tudták csak őket megközelíteni, de már nem tudtak segíteni rajtuk, mind a hatot holtan találták meg.

**THE CITIZEN BANK
OF WAR,
WAR, W. VA.**

Bankunk legbizalmasabb és legkedvezőbb vidéken.

Betétek után fizetünk 3 százalékos kamatot.

Pénzt felmondás nélkül bármikor kikapathatja.

Ne küldje pénzt idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, a hol teljes biztonságban van.

HUNTINGTON BANKING & TRUST CO.
HUNTINGTON, W. VA.

Egy jó bank — egy jó városban.
Helyezze el nálunk pénzét!

**KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET
MAGYARORSZÁGBA**

és az elszakadt részekre postán és sürgőnyleg is.

**HAZAI JOGÜGYEKET legpontosabban
intézzük elsőrangú hazai ügyvédek
utján.**

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készítése.

BETÉTEKRE 3 százalékos kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK
HIMLerville, KENTUCKY

Magyar Bányászok!

Ne csináltsanak ruhát mindegyik futóbutyarral. Mert ez vagy nem szállítja, vagy becsapja.

JÖJJÖN HOZZÁM. Én elsőrendű munkát adok.

ÁRAIM OLCSÓK.
Magyarul beszélünk.

JOS. F. STERBA, szabó
War, W. Va.

Matoaka legzebb és legnagyobb férfi szabóüzlete.

**THE O'DELL
TAILORING CO.**
MATAOKA, W. VA.
SAROK ÜZLET.
ELSŐRANGU ÁRUK.
OLCSÓ ÁRAK.

Deardorff-Sisler Co.
HUNTINGTON'S
STYLE CENTER
424-34 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség idővesztésre, nincs szükség fáradtságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store új árukkal és újabb kedvezőbb árukkal. Szolgáltatásra készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.
424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

MAGYAR Bányászlap

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLerville, KENTUCKY.

Sürgönyeim—Telegram: Miners Journal, Kermít, W. Va. Telephone: Kermít, W. Va. No. 7.

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban. The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországba \$3.00 Subscription Rates: In the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak. The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office of Himlerville, Ky.

Magyarország állapota dióhéjban

Szerkesztőnk a héten hosszabb levelet kapott egy újságíró barátjától, aki éveket töltött Amerikában is, és kitűnően ismeri így az itteni, mint az otthoni állapotokat. Levele annyira érdekes, látása annyira éles és tisztá, hogy az illető tudta és engedelmé nélkül lekérdeztük levelének azt a részét, amely a közállapotokra vonatkozik.

Mint hogy a magánlevél nem volt a nyilvánosság számára, így annak íróját nem nevezhetjük meg, bár az amerikai magyarság, s így lapunk olvasói is jól ismerik a kitűnő újságíró.

Önt persze "az adott viszonyok" is érdeklik, — ezekről írok tehát, egészen részletesen, abban a reményben, hogy lesz ideje mindezt elolvasni.

Gazdasági szempontból a viszonyok ez idő szerint borzalmasak, de ennek dacára igen biztatók. A kereskedelemre és az iparra ez a szó, hogy "pang", még nagy optimizmust árulna el. Hanyatlak és bukik minden. Ennek az okait megállapítani nem nehéz: az a legnagyobb baj, hogy a viszonyok még mindig rendezetlenek. A vámviszonyok és szállítási viszonyok miatt helyzetünk de facto megfelel a blokádoknak. Ennek az eredménye a rémitő drágaság, mely ha nem is idéz elő köznyomort, a vagyontokat nagyon rongálja. Hogy itt éhínség nincs, annak az az oka, hogy a föld eltartja a népet. Az életmód teljesen átalakult az egész vonalon: a husevérsől leszokott a nép. Ez elvégre nem egy baj, mert igazuk van a fiziologusoknak, mikor azt mondják, hogy mi magyarok eddig többet ettünk, mint kellett volna. Mint Angliában és Hollandiában, úgy nálunk is kimegy a divatból a kenyér és elfoglalja helyét a burgonya. Az új táplálkozás egészség szempontjából nem hátrányos, gazdaságilag pedig sokkal olcsóbb. A konyha is átalakulban van: egyszerűbben főzünk s közeledünk a németekhez, akiknél egy csésze nem is igazi kávé, vagy pedig e helyett egy darabka szalonna a vacsora. Mivel a magyar föld nagyon bőségesen terem, a leglényesebb élelmiszer-cikkek bőségben kaphatók és elég olcsón. Ma egy font tavalyi burgonya egy és fél cent, egy font szalonna 22 cent, — az esetben tehát, ha az ember a szó szoros értelmében vett élet-szükségletekre szorítkozik, a megélhetés nem nehéz. Csak ott válik nehezé az élet problémája, ahol az ember bizonyos igényekről nem tud lemondani. A lényeg az, hogy Magyarországon senkit nem fenyeget többé az a veszedelem, hogy éhenhal. Ez már nagy haladás. Annak, hogy az igények lemerséklődnek, hátrányai mellett tagadhatatlanul vannak előnyei is.

Ennél a kérdésnél azért időz-

tem eddig, mert igen fontosnak tartom, hogy a lakosságnak az a körülből 50 százaléka, melynek léte alapja egyedül a munkaerő, minden vagyon és különösebb intelligencia nélkül, — miként viselkedik e napokban? A helyzet az előadottak alapján nyugodt és biztató.

A nép többi 50 százalékból 40 százalék nagy- és kiscgazda. Ezeknek igen jól megy a soruk, gyűjtik a tartalékokat s örülnek a vagyonosodásuknak, nem is sejtve, hogy az állam igen hamar el fogja tőlük szedni a mai szép idők megtakarításait. T. i. az állam mindig ottan vesz, ahol talál.

A nép 10 százaléka az intelligencia. Ennek keretében a köztisztviselő osztályt ne tessék sajnálni. A kormányok 6 év óta rájuk támaszkodnak, mindent kaptak a tisztviselőik, amit csak lehetett. Persze ma is sirnak, pedig nincs okuk rá. A hivatalnokok heti 15-40 dollárt kapnak, s adómentességeket és egyéb beneficiumokat; helyzetük nem rosszabb, sőt állapotban jobb, mint a háboru előtt. A katonatisztek helyzete fényes.

Legrosszabb a magántisztviselők helyzete; valamivel még rosszabb az íróké, s legeslegrosszabb a művészeké. Ez utóbbi csoport az egyetlen, mely talán éheznek is, mert ma úgy él, mint a bourgeois a Kun Béla idejében.

Az ipar, igen kevés mulhatatlanul szükséges ágazat kivételével (minő a cipész, pék, stb.) teljes összeomlás előtt áll. A kereskedelem is halálra van itélve, ha a viszonyok egy év alatt nem változnak. Az iparnál csak hitelre rendelnek, ha rendelnek; a termelés tehát minimális. A belső fogyasztás a legkisebb, mert nincs pénz, export pedig nincs, mert a magyar állam óriási vámkot szed s ezt az eljárást viszonozza velünk szemben minden állam. Termelési költségekben is igen drága, mert a skilled labor ára körülbelül a békenívón áll. A tanulatlan munkaerő ára lefelé száll, s a békebelinek ma 50-60 százaléka.

A kereskedelem helyzetét megvilágítom a következő példával: egy font nyers kávé ma Budapesten 90 cent; tessék elgondolni, mennyi ebben a vám! Megjelent a piacon az amerikai canned fruit; egy egész kanna New Yorkban 17-20c, itt 1.30, tehát a szállítás és a vám 600 százalékkal drágította az árat. A textil-vám miatt a ruha- és fehérrnru ma 100 százalékkal drágább Pesten, mint Bécsben. Természetes, hogy ily körülmények között bármit eladni — majdnem lehetetlen.

Itt két nagy baj van; az egyik az, hogy a kormánynak semmi gazdasági politikája nincs, a kereskedelmi miniszter hetenkint egyszer megy be a hivatalába egy órára, a pénzügyminiszter pedig soha életében se foglalkozott semminő pénzüggel. Egyedül oly vonatkozásban érdekli a mai kormányt minden probléma, hogy lehet-e belőle jövedelmet kivenni az állam részére? A másik baj a valuta rendezetlensége. A nagy számokban kifejezhető valuta veszedelmes, mert hol zsuogóságra, hol tékozlásra csábítja az embereket. Ha könyvet kell venni, mindenki azt gondolja, hogy "ötvenezer korona nagy pénz", de ha mulatni kell, szívesen kidobják a pénzt azzal a megjegyzéssel, hogy "ugyse ér semmit." A nagy számok miatt az emberek nem tudnak bánni a pénzüikkel.

Hidgen itélve meg a helyzet és jól számolva: a magyar pénz már nagyon jó, mert állandónak mondható. Mindeki tudja, hogy az ősszel az új read szerre való áttéréskor mennyit fog kapni a mai pénzeért.

Általában véve, a pénz vásárló ereje itt 30-40 százalékkal kisebb, mint Amerikában. Azaz itt Ön egy dollárért ma annyit vásárolhat, mint Amerikában 60-70 centért. Ez minden cikkre áll, kivéve a házakat és a nőket. Ez utóbbi Önt nem érdekli — mellőzöm is. De a házakról beszéljek. Budán egy 4-5 szobából és minden mellékhelyiségből álló jó ház \$6000-7000. Pesten egy körüti sarokház, három vagy négy emelettel, \$30,000. Átlag 30-50 százaléka a békeértéknek. A birtok még drága, de feltartoztathatatlanul megy lefelé.

Az adó óriási, ami ellen a nép ösödök óta csalással védekezik. Az effektive fizetett egyenes adók összege 7-10 százaléka a jövedelemnek. De ehhez járul a forgalmi adó, melyet már ugy megszokott a közönség, hogy nem is beszél róla; a "forgalmi" nyeli el a jövedelmünknek 5-6 százalékát, külön.

Politikailag a helyzet nyugodt; a közbiztonság kitűnő. A munkás-tömegek igen sokat tanulnak; borsevismuszak nyoma sincs és igen kevés ésszel is lehetne már olyan politikát csinálni, hogy a munkásosztály nálunk még sokkal polgárabb lenne, mint Angliában. Sztrájkmozgalom nagyon ritkán akad. A munkásság szellemi és erkölcsi színvonala meglepően emelkedik. Ismerve az amerikai viszonyokat, illetve az amerikai magyarokat, azt kell mondanom, hogy Ön a mai hazai munkásokat látva, igen kellemesen volna meglepetve.

A jövőt úgy látom, hogy a kurzus maradványai lassan lemorzsolódnak, s ami megmarad belőlük, az erőtlén és hatástalan lesz. Az agrár lakosságot keserű csalódások fogják érni, mert az agrár termékek árai a világpiacok hatása alatt, s a belső fogyasztás csökkenése folytán hanyatlanak. Az ipar és kereskedelem pedig abban a helyzetben van, mintha egy nagy hajótörés után most egy pusztá szigetben volna: minden kormánytámogatás nélkül, saját erejéből kell megteremtene létének feltételeit. Amint tud leszünk a pénzügyi reformokon: a vámkot le kell törni, s azután kezdődik az élet.

A szanálás, külföldi kölcsön, s hasonlók — mind jelentéktelen dolgok. Mind csak ürügy, hogy népszerűtlen kormányzati intézkedésekért másra lehessen tolni a felelősséget.

A magyarság jövő feladata az, hogy bele tudjunk helyezkedni a háboru előtti Ausztria

A KEMÉNSZÉN VIDÉKEN

Iázasan készülnek a bányaurak is, meg a bányászok is a harcra. A bányaurak figyelmeztetik vevőiket, hogy igyekezzenek beszerezni most szükségleteiket, mert később esetleg egy sztrájk miatt az nem lesz lehetséges.

A bányászok is készülnek. Csak az a baj, hogy a kemény szénvidék bányászai most nem az egységes frontot igyekeznek kiépíteni, hanem ahelyett egymás között civakodnak. Az egyik párt radikálisabb vezetést kíván, a másik párt meg van elégedve a jelenlegi vezetőkkel, a harmadik párt meg egyenesen a vörös lobogó után szalad.

Sehogy se akarják megérteni, hogy nincs most itt az ideje az egymás elleni csatáknak. Most csak egy kérdése lehet a keményszénvidék bányászainak: mennél jobb szerződést készíthetnek.

A puhaszén bányászok is nagyban reménykednek, hogy az ő siralmas helyzetükben is javulást hoz majd a keményszén bányászok esetleges sztrájkja. Hiszik, hogy ha a keményszén bányászok kimennek, a vezérek módját találják az általános sztrájknak. Nem lehetetlen hát, hogy a keményszén vidéken dől majd el Amerika összes bányászainak sorsa.

Jó lenne hát, ha felhagynának a keményszén bányászok a pártharcokkal és mindent elkövetnének, hogy mire a nagy csata megindul, teljesen egységes legyen a keményszén bányászok frontja. Csak egységes, áttörhetetlen fronttal lehet csatát nyerni. És a keményszén bányászok — hiszünk — nyerni akarnak abban a harcban, ami előtt állnak.

NYUGAT-KENTUCKYBAN

Ietörték teljesen a szervezetet. Nincsen ott már hírmondója se szervezett bányának. Vannak ál-szervezetek, melyeket a társaságok alapítottak és külön "szerződéseket" kötöttek egyes bányatársaságok bányászaihoz. A munkabérek az 1917-es fizetésekben állapították meg, amikor a "szerződéseket" megkötötték.

Amikor a bányászok belementek ebbe és elszakadtak a uniótól, a bányaurak azt ígérték, hogy ilyen fizetések mellett állandó, jó munkát biztosítanak a bányászoknak. Egy darabig be is tudták tartani ígéreteiket. Elszedték a velük szomszédos indianai bányák elől a rendelkezéseket, mert sokkal olcsóbban kínálták a szenet, mint az indianai bányák.

Az indianai bányászokat a Nyugat-Kentucky szervezetlen bányák döntötték nyomorba, mert onnan zuditották azokra a helyekre a szenet félingyen, ahová addig az indianai bányák szállítottak.

Mikor aztán megnyitottak a co-operative alapon dolgozó indianai bányák és ők is olyan alacsony árban vesztették a szenet, mint Nyugat-Kentucky szomszédai, egyszerre megszűnt a Nyugat-Kentucky bányákban is a mindennapos munka. Nem tudták már a bányaurak betartani ígéreteiket.

Amikor a bányászok a bányaurak szép szavaira elszakadtak a szervezettől, azt ígérték nekik, hogy az 1917-es munkabéreknél lejjebb nem fogják szállítani a fizetéseket. Most alig hogy az indianai co-operative bányák versenyezni kezdtek a Nyugat-Kentucky bányákkal, már is újra bérleszállítással lepték meg a bányászokat a bányaurak. Most már nem tárgyaltak velük, nem kérdezték tőlük, dolgoznak-e olcsóbb fizetésért, egyszerűen kiírták a bányáknál az új munkabéreket, melyek 20-30 százalékkal alacsonyabbak az 1917-es munkabérenél.

És a munkabérvágással egyidejűleg leszállították a szén árát is, hogy újra megkaparinthassák az indianai bányák elől a rendelkezéseket.

Ezt eredményezte Nyugat-Kentucky bányászainak a szervezet cserbenhagyása. És így megy ez nemcsak Nyugat-Kentuckyban, hanem Közép-Pennsylvániában is, ahol szintén több a uniótól elszakadt bányánál lejték meg június elsején a bányászokat újabb fizetésvágással.

Nagy társasutazás AZ ÓHAZÁBA

1925 évi július hó 21-én PEDLOW KAPITÁNY VEZETÉSÉVEL.

Gyönyörű, kényelmes és olcsó társasutazás az óhazába a Martha Washington duplacsavarú, olajjal fűtött, kényelmes expressz hajóval.

III. OSZTÁLYU HAJÓJEGY ÁRA . . . . \$ 95.00 ODA-VISSZA UTAZÁSNÁL \$162.00

HADIADÓ \$5.00, NEM POLGÁROK A VISSZATÉRÉSÉNEK \$8.00 FEJADÓT FIZETNEK.

EGY ÉVEN BELÜL BÁRKI VISSZATÉRHEK, AKÁR POLGÁR AZ ILLETŐ, AKÁR NEM. — MI SEGÉDKÉZÜNK AZ ENGEDÉLY MEGSZERZÉSÉNÉL.

IRJON FELVILÁGOSÍTÁSÉRT, MIELŐTT AZ ÖSSZES JOBB HELYEK LE LESZNEK FOGLALVA.

Kiss Emil Bankháza FOURTH AVE.—9. ST. NEW YORK

KÉZI MUNKÁK
Importált D. M. C. Pamutok, De- lin és Berliner kendők, Kész árú Járdos árú nagy raktára.
Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidék- rendelést 24 óra alatt szállítunk.
CHAS. K. GROSS CO.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio.

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON
\$19250
NEW YORKBÓL BUDAPESTRE és vissza (U. S. Revenue Tax külön)
Egy kitűnő alkalmat ajánlunk Önnek: elmozdítgat az óhazába leszállított 3-4 ad osztályú körutazási kiránduló jegy- gyel. Utazásunkat külön vonat visz! Hamburgból utazásuk cél- jáig, tapasztalt vezetők fel- ügyelete alatt.
Itt lakó idegenek, akik 12 hónapon belül visszatér- nek, nem esnek a kvótá- törvény korlátozásai alá. Foglalja le most helyét.
Visszatérési engedélyt és más felvilágosítást fordítson bá- rnyeli helyi úgynökhöz, vagy
United American Lines (Harriman Line) Joint Service with **Hamburg American Line** 35-39 Broadway, New York.

KOSSUTHVILLE FLORIDÁBAN
az amerikai magyarok váro- sa. — Csupán és csakis ma- gyaroknak adunk itt el föl- deket és házhelyeket.
Lakjon Ön is a boldogság hazájában, az örök napusá- g földjén
KOSSUTHVILLEN.
Egészségben, boldogság- ban és megelégedettségben élje le életét és nevelje fel családját.
Floridában mindennek fel- megy az ára és Kossuthville is egyike lesz Florida leg- gyönyörűbb és legjobban is- mert községeinek.
Telepedjen le Ön is az amerikai magyarok városá- ban. Képes fizetért és felvi- lágosításért írjon erre a cím- re:
MANDEL ERNŐ
799 Broadway
New York City.

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON
\$19250
NEW YORKBÓL BUDAPESTRE és vissza (U. S. Revenue Tax külön)
Egy kitűnő alkalmat ajánlunk Önnek: elmozdítgat az óhazába leszállított 3-4 ad osztályú körutazási kiránduló jegy- gyel. Utazásunkat külön vonat visz! Hamburgból utazásuk cél- jáig, tapasztalt vezetők fel- ügyelete alatt.
Itt lakó idegenek, akik 12 hónapon belül visszatér- nek, nem esnek a kvótá- törvény korlátozásai alá. Foglalja le most helyét.
Visszatérési engedélyt és más felvilágosítást fordítson bá- rnyeli helyi úgynökhöz, vagy
United American Lines (Harriman Line) Joint Service with **Hamburg American Line** 35-39 Broadway, New York.

BANKUNK
sziklászár és minden tekintetben 16, pontos kiszolgálásban részesíti feleit. Ne tartsa pénzét otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa ná- lunk.
BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉ- KOT FIZETÜNK. Betéteket fel- mondás nélkül fizetjük vissza.
The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

Nincs többé gyomorhaj
Nincs szükség diétára.—Egyék annyit, amennyi jól esik.
Gyomorhajban szenved? Gyenge a gyomra vagy fájos, érzékeny és erőtlén? Krónikus gyomorhaj gyötri Önt, vagy baja már évek óta kínozza? De- zipsia, katarhus, belching, fejfájás, sziv- nyomás, aléim köpés, a gyomor üressé- genek érzése, gyomoridagának, fájós gyom- or, idegesség, a gyomor eldugulása, máj-, vese- vagy bélbajban szenved? Irjon meg ma a **TATRA TONIC** or- vesszert, amely gyomor-, máj-, vese- és bélbajok ellen kitűnő, kezdje szedni azonnal és csodálkozva vessz észre azt a vál- tozást, amely utána bekövetkezik. Hóna- pok óta először fogja kívánni az erős ételt, reggel pedig káphívása és telítre- sültve fog feleledni, hogy napi munkájá- hoz lassan. Arcára visszatér a pir és szem- méiből az egészség fog csillogni. Ne ha- logassa szedni a **TATRA TONIC**-ot, ha egészségre, erőre és frisseségre törek- szik. Küldjön be meg ma \$1.25-öt egy üvegért, vagy pedig tizese a postásnak, amikor megkapja. Ha nem lenne megle- gedve az eredménnyel, úgy pénzt vissza- kapja.
THE TATRA LABORATORIES, Dept. M, P. O. Box 2153, Bridgeport, Conn.

Nincs többé gyomorhaj
Nincs szükség diétára.—Egyék annyit, amennyi jól esik.
Gyomorhajban szenved? Gyenge a gyomra vagy fájos, érzékeny és erőtlén? Krónikus gyomorhaj gyötri Önt, vagy baja már évek óta kínozza? De- zipsia, katarhus, belching, fejfájás, sziv- nyomás, aléim köpés, a gyomor üressé- genek érzése, gyomoridagának, fájós gyom- or, idegesség, a gyomor eldugulása, máj-, vese- vagy bélbajban szenved? Irjon meg ma a **TATRA TONIC** or- vesszert, amely gyomor-, máj-, vese- és bélbajok ellen kitűnő, kezdje szedni azonnal és csodálkozva vessz észre azt a vál- tozást, amely utána bekövetkezik. Hóna- pok óta először fogja kívánni az erős ételt, reggel pedig káphívása és telítre- sültve fog feleledni, hogy napi munkájá- hoz lassan. Arcára visszatér a pir és szem- méiből az egészség fog csillogni. Ne ha- logassa szedni a **TATRA TONIC**-ot, ha egészségre, erőre és frisseségre törek- szik. Küldjön be meg ma \$1.25-öt egy üvegért, vagy pedig tizese a postásnak, amikor megkapja. Ha nem lenne megle- gedve az eredménnyel, úgy pénzt vissza- kapja.
THE TATRA LABORATORIES, Dept. M, P. O. Box 2153, Bridgeport, Conn.

IDE FIGYELJEN ASSZONYOM!
Azt mondja a néta, hogy:
SZÉP ASSZONYOK JÓNAK, VIGÉN JÁRÓ LÓNAK KÁR MEGÖREGEDNI.
UGY-E, HOGY ÖN SEM AKAR MEGÖREGEDNI?
Akkor hát hallgasson a szavunkra és soha se használjon mást, mint a híres Royal-téle
LILIAM PUDERT, egy doboz ára . . . . . 50 cent
LILIAM SZAPPANT, egy darab ára 35 vagy 50 cent
LILIAM PUDERT, egy doboz ára . . . . . 50 cent
MARGIT KRÉMET, egy téglya ára . . . . . 50 cent
ROYAL PARFÜMÖT, rózsás, ibolya és gyöngyvirág, 1 üveg . . . . . 1 dollár
ROYAL TOILET VIZET, ugyanezen illatokban, nagy üveg 1 dollár, kis üveg 50c.
mert ezek a kitűnő szerek megőrzik arcórbó üdőségét és sima- ságát s utólrhetetlen illatukkal kellemessé és kívánatosá teszik az Ön megjelenését.
Siessen a megrendeléssel Asszonyom, mert AZ IDŐ ELJÁR, de Ön fiatal és szép marad mindig, ha a mi szereinket használja.
AKI PEDIG SZÉPEN ÉL, AZ KÉTSZER ÉL!
Küldje rendelését a pénzzel együtt erre a címre:
S. & B. COMPANY
ROYAL PRODUCTS DISTRIBUTORS
547 Fourth Avenue Pittsburgh, Pa.
Kereskedők és úgynökök írjanak be kedvezményes árakért!

LELKÉSZEK, TANITÓK, SZÜLŐK ÉS ISKOLAI ELŐJÁRÓK FIGYELMÉBE!
A B C könyv . . . . . 50 cent
Olvasókönyv II., III., IV. osztály számára . . . 50 cent
10 vagy több db. egyszerre rendelve, darabja 30 cent
Szűz Mária Nagy Képes Lourdes Naptára.
EGY DOLLÁRT KÜLDJÖN BE
a **KEREKES TESTVÉREK** könyvkereskedésének,
208 East 86th St., New York
és az küld érte 10 darab jó regényt. — Kérje teljes könyv, kotta, lemez, zongorahenger árjegyzékünket! Rendeléseket utánvétellel küldünk.

A RADIKÁLISOK AKNAMUNKÁJA NOVA SCOTIÁBAN

A szervezet mögött egyezkedni akartak. — 10 százalékos bérvágást fogadtak el a bányászok nevében. — A szervezet visszataszította a megállapodást.

Nova Scotiában már hosszú hónapok óta sztrájkban állnak a bányászok. A British Empire Coal Corporation bányáiban Pictou megyében, mintegy 12 ezer bányász sztrájkol, mert a társaság nemcsak bérvágást akar, hanem még a munkaviszonyokban is olyan változtatásokat, aminek eredménye volna, hogy egy rókáról két bört is huznának. Először bérvágást eszközölnének, azután még több munkát is kellene a bányászoknak a kevesebb fizetésért végezni.

A bányászok természetesen nem mentek ebbe bele és hiába gyakorolták a társaság a kormány útján nyomást a bányászokra, hiába akarta őket mindegyik meggyőzésre feltevéssel egyezség elfogadására bírni, a bányászok nem tágitottak követelésük mellől és nem hagyták magukat félrevezetni.

A sztrájk tehát folyt tovább és legutóbb a kormány együttes tanácskozára hívta össze a feleket, azonban az is eredménytelenül végződött, mert a mit egyik oldalon a bányászoknak megadták, azt a másik oldalon megint elvették volna, úgy hogy végeredményben a bányászok ugyanott állottak volna, mintha sztrájk nélkül a társaság összes követeléseinek behódoltak volna.

A társaság most egy végső lépésre határozta el magát. A bányászok radikális részét hívta meg, akik a szervezetben végzik az aknamunkát, hogy a szervezetet a bolsevisták kezére jászsák. Ezekkel a radikálisokkal kezdett a társaság egyezkedni és azok a szervezett, sztrájkoló bányászok nevében egyezséget is kötöttek, a bányászok és a szervezet megkötése és beleegyezése nélkül.

Az egyezség értelmében elfogadták a 10 százalékos bérvágást és némely osztályokra ennel "valamivel" többet, azonkívül "szabályozták" a munkaviszonyokat is, mert beleegyeztek, hogy a társaság ezentúl több olyan munkát nem fog fizetni, melyért eddig a bányászok fizetést kaptak.

Elfogadták tehát minden feltételt, amit a társaság csak kívánt tőlük, csak azért, mert a társaság megígérte, ha a bányászokat ezek mellett a feltételek mellett a munka felvételére bírják, ugy nem fog többé a szervezettel egyezkedni, hanem csakis velük, a "radikális" csoporttal.

A megegyezést nagy hangon hírül is adták a bányászoknak és egy gyűlést hívtak egybe, melyen bejelentették, hogy sikerült a társasággal megállapodni és megkötötték az egyezséget, amit a szervezet megkötött nem tudott és lesz már munka bőven Nova Scotiában.

A gyűlésen megjelent a szervezet ottani kerületének elnöke és megkérdte tőlük, hogy ki nek a megbízásából jártak el a sztrájkoló szervezett bányászok nevében és egyúttal megmagyarázta a megjelent bányászoknak, hogy milyen feltételek azok, amik mellett a szervezet egyezséget nem köthetett s ami mellett a radikálisok megállapodtak a bányászok háta mögött.

A gyűlés a szervezet hivatott tisztviselőinek felvilágosítására a radikálisok ellen fordult, a kik hamarosan el is párolgottak a gyűlésről, mielőtt a bányászok a kitűnt egyezséget melől hálájukat kifejezhetnék volna. Természetesen az egyezségből semmi se lett és a sztrájk folyik tovább.

A bányászok láthatják a nova scotiai eseményekből, hogy mire vezet a radikálisok aknamunkája és hogy a vörös maszlagolóknak nem a bányászok helyzetének a javítása a célja, hanem az, hogy a bányászok vezetőivé tolják fel magukat s ha aztán nyeregre juthatnak, füttyölnek ők a bányászok érdekére, belemennek mindenbe, a mit a bányabárók kívánnak tőlük, mert nem a bányászok helyzetének javítása, hanem a szervezet szétrobbantása a céljuk.

AZ ÉLET EGYIK FŐTÉNYEZŐJE.

A jó humor az életnek egyik főtényezője. Lehagoltság és esőnyedség hiú az élet ellen. Ha az Ön étvágya rossz, ha emésztési zavarai vannak, ha dugulásban szenved, szelek bántják, fejfájás gyötri vagy idegességben szenved, lehetőségek, hogy jó kedvű legyen. Fedig mindezek a gyomor rendeltenségek könnyen megszüntethetők a Triner Keszű Bor használatával, egy valóban kitűnő gyógyszer, mely az elmúlt 35 esztendő alatt a leghíresebb gyomor szabályozóvá vált. Kiszűrtje a gyomrot és a beleket, előmozdítja az emésztést, a vesé és máj működését szabályosítja, táplálja az idegeket és Ön jól fogja érezni magát. Helyreállítja a jó humort, amire mindnyájunknak szükségünk van. Az Ön drugtóstóra vagy kereskedője az Ön részére rakatáron tartja, ha nem, írjon Joseph Triner Company, Chicago, Ill. címre. Legyek és szunyogok a nyárnak legveszedelmesebb férgjei. A Triner's Flit-Gass azonban kitűnő szer azok ellen. Azonnal megöli azokat. Teljesen szagtalan és ártalmatlan kedvenc állatainkra (kanári, stb.) Próbálja meg azt.

Az idő telt, már hónapok óta nem kerestek a kortkampi bányászok semmit sem és dacára annak, hogy sorra kopogtatták a szomszédos telepek munkaadóinak ajtaját, munka sehol sem volt kapható, mindenütt sok volt az ember és így történt, hogy Poala egész éven át mindössze 12 napot dolgozott. Közben az adósság növekedett és a stóros is megvonta már a hitelt, mert már a stóros is kifogyott minden pénzéből, a bányá megnyitása pedig belátható időn belül nem volt várható. Ekkor Poala megpróbálta végső kétségbeesésében, hogy pálinkafőzéssel fog pénzt keresni, azonban mindjárt az első kísérletnél elfogták és pár hétre le is zárták.

ÖNGYILKOS Bányászasszony

Egy bányászcsalád tragédiája. — Az asszony öngyilkos lett, mert már nem nézhette öt kis gyermeke éhezését.

A munkanélküli bányászok végtelen nyomorúságáról lebbenti fel a fátylat az a tragédia, mely egy kortkampi (Ill.) bányászcsaládnál játszódott le.

A kortkampi bányát már több mint egy éve lezárták és a bányá lezárása által 500 bányász vált munkanélkülivé. A munkanélküli bányászok között volt Steve Poala olasz bevándorolt bányász, aki 20 évvel ezelőtt jött ide, az Újvilágba, fiatal feleségével, hogy itt nyugodt, boldog életet teremtsenek maguknak.

Poala bányába ment és szorgalmasan dolgozott. Az évek multával kis családja is növekedett és öt gyermekük született.

A nehéz munkát szívesen végezte Poala családjáért és miután szorgalmas és józan emberek voltak, a hosszú évek alatt egy kis viskót építettek maguknak, amit lassan-lassan törlesztettek.

Mikor tavaly a bányát lezárták, még nem volt teljesen kifizetve a kis viskójuk ára, megtakarított pénzük sem volt és így a munkátlansággal a nyomor közzöttött be hozzájuk.

Az idő telt, már hónapok óta nem kerestek a kortkampi bányászok semmit sem és dacára annak, hogy sorra kopogtatták a szomszédos telepek munkaadóinak ajtaját, munka sehol sem volt kapható, mindenütt sok volt az ember és így történt, hogy Poala egész éven át mindössze 12 napot dolgozott.

Közben az adósság növekedett és a stóros is megvonta már a hitelt, mert már a stóros is kifogyott minden pénzéből, a bányá megnyitása pedig belátható időn belül nem volt várható.

Ekkor Poala megpróbálta végső kétségbeesésében, hogy pálinkafőzéssel fog pénzt keresni, azonban mindjárt az első kísérletnél elfogták és pár hétre le is zárták.

Mikor kikerült a börtönből, megint nem tudta mihez fogbentí fel a fátylat az a tragédia, mely egy kortkampi (Ill.) bányászcsaládnál játszódott le.

Ekkor egy ismerős ajánlott neki munkát, azonban ott is csak egy pár napig dolgozott, mert ott is beszüntették az üzemet néhány napi erőlködés után.

Mikor felesége megtudta, hogy ismét munkanélküli állt, és a koplalást, nélkülözést folytatni kell, kétségbeesésében revolvert fogott és háromszor egymásután magára lött.

A golyók halálos sebet ejtettek rajta és férje karjai között halt meg. Végső szavai azok voltak, hogy nem nézhettem már lesaványodott kis gyermekei éhezését, akik kenyeret töltek tőle és ő nem tudta velük megértetni, hogy nincs, mert az apa nem dolgozik, nem dolgozik, pedig dolgozni akar.

Ilyen a bányászok sorsa, egy kis irigyelt kereset, melyet hosszú téltelenség és munkanélküliség követ.

Poala nélkülözéséhez hasonló nélkülözések között él az országban ezer és ezer bányász, akiknek sorsuk, nyomorúságuk nem robban ki ilyen szörnyű tragédiában, azonban ők is a végső kétségbeesés előtt állnak.

Ezt olvassa el a közönség, melynek mindig a bányászok nagy keresetéről, jó sorsáról regélnek a bányabárók fizetett lapjai, mert a valóság az, hogy a bányászok 90 százaléka él, tengődik csak és a munka idején a munkátlansága alatt összegyűlt adósságait fizeti és azért nem tud előre jutni, mert egy-két hónapi jobb keresetet mindig a munkátlanság hónapjai követnek.

SEARS ROEBUCK TÁRSASÁG A SZÉNÜZLETBEN

A Sears Roebuck Company, Chicago, Ill.-ban, mely az egyik legnagyobb mail order ház Amerikában, elhatározta, hogy a szénüzletet is felveszi üzletkörébe és dél Illinois, dél Indiana és nyugat Kentucky-i szén fog szállítani vevőinek. A társaság azt akarja, hogy a vevői olcsóbban kapják meg a szénét, amennyiben közvetlenül a bányából fogja ajánlani a szállítást és a közvetlen szállítás által ki akarja küszöbölni a nagykereskedő és kiskereskedő profitját, akik a szénét olyan nagyon megrágították a fogyasztókkal szemben.

40,000 DOLLÁROS TÜZKÁR.

A DeBardeleben Coal Corporation hatalmas áruuraktára Empire Mines, Walker County, Alabamában leégett és a tűz által okozott kár meghaladja a 40,000 dollárt.

A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

DYNAMIT MERÉNYLET NANTY GLOBAN

A Hesley Coal Company bányájában sztrájktrórkkel dolgozt a társaság. Dacára annak, hogy a sztrájkoló szervezett bányászok minden tekintetben igyekeznek a sztrájkot békésen a törvény keretein belül lefolytatni, a társaság fizetett bérencei azonban minduntalan belekötnek a sztrájkolókba, hogy alkalmat adjanak a bele avatkozására.

A legutóbbi napokban, mikor a sztrájkoló bányászok piketelni akartak, megtámadták a békés piketelőket és szétzavarták őket.

A társaság fegyveres gárdistára állított, amikor azok a sztrájktrórköt munkába kísérték, lövéseket adtak le, aminek következménye volt, hogy a

sztrájkoló lakásain fegyverek után kutattak, természetesen ez a kutatás nem folyt le simán.

Az egyik este egy hatalmas robbanás rázta meg Nanty Glot, mely tömördek ház ablakát betört. Valaki egy dinamit rudat dobott azok felé a házak felé, ahol a sztrájktrórk laktak.

A dinamitos merénylet természetesen újabb ok volt a sztrájkoló elleni fellépésre és mikor harmadnap újra megismétlődött a merénylet, egy sztrájktrórk házat robbantották fel és a robbantás súlyos károkat okozott az épületben, a bányá a hatósághoz fordult, mely állami policokat küldött ki a merénylet és a többi törvénytelen ségek megvizsgálására.

BUTOROKAT

ott vegyen, ahol jó árut kap olcsón.

Nálunk mindent a legjobb minőségben kap. Elsőrangú butorok, jó kiszolgálás! THE B. C. ROACH HARDWARE & FURNITURE CO WILLIAMSON, W. VA.

CULROSS

GROCERY COMPANY WILLIAMSON, W. VA.

A legnagyobb választék fűszeráruban. — Nálunk vásárolhat a legjobban Williamsonban. — Figyelmes kiszolgálás. — Keressen fel bennünket, ha pénzt akar a vásárlásnál megtakarítani.

GYERMEK JÖLETI OSZTÁLY

AZ ANYAK ÉS GYERMEKEIK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA

E hasábon bétől-bétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekeinek számára. Ha a bétől-bétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekeinek számára. Ha a bétől-bétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekeinek számára.

129-1K CIKK.

Játékszár.

Gyakran a bétől-bétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekeinek számára. Ha a bétől-bétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekeinek számára.

Játékszerek.

Festett, szórós és gyapjú játékszerek nagyon egészségesek, mert a bétől-bétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekeinek számára.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokrók, bányászoknak.

THE FIRST NATIONAL BANK

WILLIAMSON, W. VA.

A mi bankunk a legnagyobb és legerősebb ezen a vidéken. Minek teszi be pénzt mindenféle kis bankba, mikor nálunk ép anny kamatot kap pénze után, mint máshol.

Lelkiismeretes és pontos ki szolgálásról biztosítjuk. R. M. ROWLAND pénztárnok.

Dr. POINDEXTER FOGORVOS

(Elwood szállóval szemben.) WELCH, W. VA.

Ha elsőrangú munkát akar, olcsó áron, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokrók, bányászoknak.

POND CREEK COLLIERIES COMPANY

NEW CAMP MINE Williamson, W. Va.

NÖTLEN Bányászokat KERES.

Van jó magyar burdingház a telepen. A bányá a Norfolk & Western vasut bányája, ahol mindennap dolgoznak. A szén 3/2-5 láb magas. Tonnánként fizetnek: masina után 41-43 centet, pikk után 51 centet. Jőjjön vagy írjon a következő címre: EMERY IVÁN, Box 118, Williamson, W. Va.

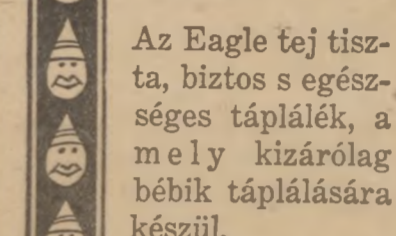

Nincs hozzá hasonló jobb szer, amely azt az eredményt nyújtja gyors bedorolás által, mint a régi jó Pain-Expeller. Amint a hűlés előtűnési mutatkozna, úgy csak ezen kiváló háztartásbeli segítőszert vegye igénybe és el fogja kerülni a komplikációkat. Kapható 35 és 70 centes minden drug store-ban. Vigyázzon a Horgony védjegyére. P. AD. RICHTER & CO. Berry & South 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

Több mint hatvanhat év óta rendelik és ajánlják az orvosok a Borden Eagle tejet olyan anyáknak, akik gyermekeiket nem tudják táplálni.

Az Eagle tej tiszta, biztos s egészséges táplálék, a mely kizárólag bétől táplálására készült.

Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, címére, saját anyanyelvén fog kapni utasítást, hogyan táplálja babyjét Eagle tejjel.

AMERICAN TAILORING COMPANY

Day & Night Bank Building WILLIAMSON, W. VA.

RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül. 27.50-TŐL 45.00 DOLLÁRIG. Elsőrangú finom ruhát csinálunk.

A legnagyobb ÉKSZERÜZLET

Williamsonban és vidéken. Mi a legjobb árut adjuk olcsóbban mint bárhol.

Órajavitással is foglalkozunk R. AUKENTHALER & CO. WILLIAMSON, W. VA.

Ékszerületünk előtt egy nagy óra van felállítva. Aki nálunk vesz, jól és olcsón vesz.

A legnagyobb MAGYAR BUTORÜZLET

Williamson és vidéken. B. & L. Mercantile Co. B. MAJER, Manager. BUTORT ADUNK KÖNNYŰ LEFIZETÉSRE.

M. T. BALL

temetőrendező és baizsamozó. 3rd Avenue Williamson, W. Va.

Felajánlom szolgáltatásomat és hisztemben a legjobb kiszolgálásról. Díszdíjakat és képmintákat előttem rakdárán tartok.

SZINIÉLŐADÁSOKRA

TANCMULATSÁGOKRA, BÁLOKRA

MEGHIVÓKAT

PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET ÉS LUNCH-TICKETEKET

LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI ALAPSZABÁLYOKAT ÉS BÁRMILYEN MÁS NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZALLIT

A Magyar Bányászlap Nyomdája

HIMLERVILLE KENTUCKY

FONTOS TUDNIVALÓK

A POLGÁROSODÁSRÓL

Kérdés: Magyarországon születtem. Hány évig kell az Egyesült Államokban laknom, hogy amerikai polgár lehessék?

Felelet: Egyfolytában legalább is öt évig kell az Egyesült Államokban laknia.

K.: Van kivétel ezen szabály alól?

F.: Igen; idegen származású nő, aki amerikai polgárhoz ment feleségül, elegendő ha egy éve lakik az Egyesült Államokban s megkaphatja az amerikai polgárságot. Amerikai hajókön szolgáló tengerészek három évi szolgálat után polgárok lehetnek.

K.: Mi az első lépés az amerikai polgárság megszerzéséhez?

F.: Az első lépés az amerikai polgárság felé a polgárosodási szándék nyilatkozatása (Declaration of Intention), vagyis az első papír megszerzése.

K.: Mikor folyamodhatok az első papíromért?

F.: Mihelyt az Egyesült Államokban állandó tartózkodásra letelepedett, azonnal folyamodhat első papírjáért.

K.: Az első papírrért folyamodó egyénnek hány évesnek kell lenni?

F.: Legalább is 18 évesnek.

K.: Hol vehetem ki az első papíromat?

F.: Annak a kerületnek polgárosító bíróságán vegye ki első papírját, ahol lakik.

K.: New Yorkban lakom, de egy idő óta Monticelloban dolgozom egy farmon. Kivehetem első papíromat Monticelloban?

F.: Nem; első papírját New Yorkban kell kiíratni, ahol lakik és nem Monticelloban, ahol ideiglenesen dolgozik.

K.: Hogyan tudhatom meg lakóhelyem polgárosító bíróságának címét?

F.: Kerülete polgárosító bíróságának címét megtudhatja barátaiktól, valamelyik iskola tanítójától vagy pedig a helyi postamestertől.

K.: Mi a teendőm a polgárosító bíróságon?

F.: A 2213-as számú ívet szerezze meg, melyet "polgárosodási szándék nyilatkozatához szükséges adatok" (Facts for Declaration of Intention) elnevezés alatt ismernek és amelyet ki kell tölteni. Ugyanezt a formát más forrásokból is beszerezheti, mint például valamely iskola tanítójától vagy valamely szervezettől és postán beküldheti a polgárosító bíróságnak (naturalization examiner).

K.: A 2213-as számú forma kitöltése után megkapom az első papírom?

F.: Nem; ha 1921. június 3-a után jött az Egyesült Államokba, akkor a polgárosító hatóságoknak a bevándorlási feljegyzésekből meg kell állapítani, hogy törvényesen jött-e az Egyesült Államokba. Miután megállapították, hogy törvényesen jött az országba, értesítést küldenek, hogy jelenjék meg a bíróság hivatalnokai előtt. A bíróság hivatalnokai ekkor kiállítják az ugynevezett "Declaration of Intention"-t, vagyis az első papírt. Ezt alá kell írnia és a benne foglalt állításokra vonatkozólag esküt kell tenni a hivatalnok előtt.

K.: Tanuk is szükségesek ehhez?

F.: Nem; amikor az első papírrért folyamodik, akkor nem kell tanukat hoznia magával. K.: Kell tudnom angolul beszélni akkor, amikor az első papírt kérem?

F.: Nem; amikor az első papírt kiveszi, nem kell tudnia angolul beszélni, olvasni vagy írni.

K.: Folyamodhatok bármikor első papíromért?

F.: Bármikor, kivéve a választás napját és az azt megelőző harminc napos időtartamot.

K.: Mi az első papír jelentősége?

F.: Az első papír, vagyis a polgárosodási szándék nyilatkozatása (Declaration of Intention) eskü alatt vallott nyilatkozat arra vonatkozólag, hogy az Egyesült Államok polgára akar lenni, állandóan ebben az országban kíván lakni és örökre lemond annak az országnak fogadott hűségéről, amelynek polgára vagy alattvalója.

K.: Szándékomban áll szülőföldem meglátogatása. Kaphatok amerikai utlevelet, ha első papíromnak birtokában vagyok?

F.: Nem; az első papír birtokosa nem amerikai polgár és ha külföldre utazik, nem kaphat amerikai utlevelet.

K.: Első papírom alapján van szavazati jogom a választásoknál?

F.: Azelőtt a Unió számos állama megengedte a szavazást azoknak, akik polgárosodási szándékukat nyilatkoztatták, vagyis birtokában voltak az első papírjuknak; ez azonban ma már csak Arizona, Indiana, Missouri és Texas államokban lehetséges.

K.: Ha téves adatokat szolgáltattna be a 2213-as számú forma kitöltésénél, milyen hatással lenne az polgárságom megszerzésére?

F.: A hamis vagy téves állítást tartalmazó első papír érvénytelen és utólag nem módosítható, tehát a polgárságot megtagadhatják, amikor folyamodik érte. Ennélfogva a legnagyobb fontossággal bír, hogy a beszerelt adatok ténylegesen helyesek legyenek.

K.: Ha az első papír érvénytelen, újból kell folyamodnom az első papírrért?

F.: Igen; új első papírt kell kiíratni és azután két esztenedig várni, amíg a polgárságért újból folyamodhat.

K.: Számítanak valamit az első papír kiállításáért?

F.: A bíróság hivatalnokai az első papír kiállításáért és beiktatásáért \$1-t számít és ennek ellenében kiadja a polgárosodási szándék nyilatkozatásának, vagyis az első papírnak egy példányát. Az okmányt három példányban állítják ki, melyeknek egyikét a folyamodó kapja meg.

K.: Elvesztettem az első papíromat, kaphatok egy másikat?

F.: Igen; az elvesztett helyébe új első papírt kaphat.

K.: Hogyan kaphatom ezt meg?

F.: Affidavit, vagyis eskü miatt vallott nyilatkozat formájában kell folyamodnia az első papír egy másik példányáért annál a bíróságnál, ahol az eredeti első papírt kibocsájtották.

K.: Mit tartalmaz az affidavit?

F.: Az affidavitnek tartalmaznia kell az elvesztett vagy elpusztult első papírra vonatkozó összes információkat — az állítólag elveszés vagy elpusztulás idejét, helyét és körülményeit. A folyamodványt külön formán (Form 2225) kell kiállítani, mely bármely polgárosító bíróságtól, illetve annak hivatalnokától beszerezhető.

K.: Ez év januárjában kaptam meg az első papírom. Mikor folyamodhatok az amerikai polgárságért?

F.: Az első papír kiállításának keltétől számítva legalább is két esztenedig kell várnia, ha öt éve van az országban.

K.: 1916 júniusában kaptam meg az első papíromat. Folyamodhatok most az amerikai polgárságért?

F.: Nem; első papírja már érvénytelen. Az első papír érvénye 7 év elmúltával megszűnik. Új első papírt kell kiíratni

és két évig várni amíg az amerikai polgárságért folyamodhat.

K.: Első papíromnak birtokában vagyok s szeretném megszerezni a teljes amerikai polgárságot. Mik a második papír megszerzésének feltételei?

F.: A második papír (polgárlevél) megszerzéséhez legalább is 21 évesnek kell lennie; tudnia kell angolul beszélni; első papírjának legalább is két éve kell birtokában lenni; nem szabad első papírjának hét évnél régebbinek lenni; folytatlagosan öt éve kell az Egyesült Államokban laknia; egy éve kell abban az államban laknia, ahol a polgárságért folyamodik. Ugyszintén két tanut kell magával hoznia, akik amerikai polgárok.

K.: Mire vonatkozólag kell a tanunak vallomást tenni?

F.: Az Ön egyesült államokbeli lakóságának tényére és mint jó erkölcsi jellemű, az Egyesült Államok alkotmányát tiszteletben tartó egyénnek viselkedésére és arra vonatkozólag, hogy önnek az ország rendje és boldogsága iránt jó szándékai vannak.

K.: Mióta kell a tanunak ismerniök engem?

F.: A tanunak legalább is öt éve kell ismerniök önt.

K.: Nagyon szigorúak a bíróságok a törvény, ezen rendelkezések alkalmazásánál?

F.: Igen; a kormányhivatalnokok, akik a tanukat kihallgatják, mindenkor megbízonyosodnak arról, hogy a tanuk a megkövetelt idő óta ismerik-e a folyamodót. Ennélfogva a legnagyobb fontossággal bír, hogy megfelelő tanukat hozzon.

K.: Három évig Illinoisban laktam és két évig Pennsylvaniaiában, ahol jelenleg lakom. Kell tanukat hozni mindkét lakóhelyemről — Illinoisból és Pennsylvaniaiból?

F.: Igen; magával kell vinni a polgárosító bíróságra két tanut, akik Pennsylvaniaiában ismerték. Ha ugyanezek a tanuk nem ismerték Illinoisban, két másik tanut kell hoznia, akik három évig ismerték Illinoisban.

K.: Nem hiszem, hogy a tanuk, akik Illinoisban ismertek, eljöhethetnek Pennsylvaniaiba tanuskodni. Mit tehetek ebben az esetben?

F.: Tanul vallomást tehetnek nyilatkozat (deposition) vagyis írott vallomás útján arról, hogy három évig ismerték.

K.: Külön formákon kell ezeket a vallomásokat tenni? Ha igen, hol szerezhetném be ezeket a formákat?

F.: Amikor benyújtja a polgárságért való folyamodványát, a bíróság hivatalnokától beszerezheti a megkívánt formákat, ha szükséges utasítással sokkal együtt.

K.: Három évig laktam Philadelphiiában és legutóbb két évig Pittsburghban. Nem tudok két olyan tanut hozni, akik mindkét városban ismertek. Hozhatok két pár tanut a bíróságra?

F.: Nem; a törvény csak egy pár tanut engedélyez és csak azokban az esetekben tesz kivételt, amikor a folyamodó több mint egy államban lakott.

K.: Ha elhagynám Pittsburghot és Cleveland, Ohioban telepednék le a legközelebbi három évre, polgár lehetnék akkor is?

F.: Igen; hozhat tanukat a kik Clevelandban ismerték és hozhatja azoknak a tanunak írásbeli vallomását, akik Pittsburghban ismerték.

ELÜTÖTTE A VONAT.

Louis H. Miller West Frankfort, illinoisai bányász a vasúti kocsik kapcsolásával volt elfoglalta.

Az egyik kocsi kapcsolásánál megcsuszott és a kerekek közé bukott, melyek halálra gázolták őt.

HUROKRA KERÜLT "HÁZÉPÍTŐ" HIÉNÁK

Kukoly Béla és Huber János a logani börtönben. — Egy landvillei magyar kifosztása miatt kerültek hurokra. — Jelentkeznek a többi áldozatok is.

Ez év február 5-iki lapszámban megírtuk, hogy a pittsburghi lebujszókban telelő telekhiénák a tavalyi részükre sikertelen év után új tervet eszeltek ki a hiszékeny magyarok kifosztására.

Rájöttek, hogy telkeket már alig akarnak venni a magyarok, így valami újat kellett kieszelní, hogy tovább élhessék munka nélkül világukat. Dolgozni nem akartak és nem akarnak, tisztességes üzletben ök nem tudnak boldogulni, hát valami olyant kellett kitalálniok, amivel tovább tudják sarcolni azokat a magyarokat, akik hisznek az ilyen csavargóknak.

Igy jöttek arra a gondolatra, hogy házak építésére fogják rábírní azokat a magyarokat, a kiknek egyszer már sikerült értéktelen telkeiket nyakukba varrni.

Természetesen a "házépítésre" rászédett magyarok is busásan megfizetnek azért, mert nem építéssel, hanem utazó hiénával akarnak házat építtetni, még abban az esetben is, ha egyáltalán felépítik a házat. A hiéna ur viszi el az építésre adott pénz javát.

De nem ritka az az eset, amikor egyáltalán soha sem épül fel a ház, amire rendelést adnak a főkereknek.

Igy lett két hiénának az áldozata Julius Mihály Landville, W. Va. bányász, aki mint megírtuk, Kukoly Béla és Huber János nevű teleksvindereknek adott házépítési megbízást. A megbízással együtt átadta 460 dollárját és bankbetétkönyvét is. A pénzt fel is kezelték a bankból is, ellenben házat soha

se építettek. De meg is léptek Logan vidékéről.

Julius aztán warrantot vett ki ellenük, melynek alapján elfogták őket és visszahozták a két jómadarat Loganba. Az ottani börtönben várják most a tárgyalást. Juliuson kívül már újabb áldozatok is jelentkeztek.

Ebből az esetből is láthatják a bányászok, hogy járnak, ha utazó hiénákra bízzák a házaik felépítését. Ha valaki valahol házat akar építtetni, a világon semmi szükség sincsen arra, hogy azt egy utazó hiénára bizzák. Menjen el a helyszínre, érdeklődjék ki megbízható és jó építész és bizza meg azt az építéssel. Akkor biztosan senki se fog uggy jární, mint a fent nevezett landvillei magyar, akinek egy csomó pénze bánja, hogy hiénákkal akart házat építtetni.

Különben ugy halljuk, hogy újabb hadjáratot kezdenek Pittsburgh hirhedt hiénái, akik most Sharon, Pa.-ba bolondítják a magyarokat. Ott is természetesen épen olyan "értékes" telkeket árulnak, mint a többi helyeken. Az ottani "értékes" telkek árából is 60 százalék jutaléket kapnak. Vagyis, ha egy magyarnak a nyakába varrnak egy 1000 dollárért eladott telket, abból 600 dollár a hiénaé, a 400 dollárból még keres a hiéna gazdája is, így aztán el lehet képzelni, milyen értéke van a finom teleknek.

Jó lesz, ha vigyáznak a magyar bányászok és ajtót mutatnak azoknak a jó madaraknak, akik telkeikért akarják pénzeiket elszedni.

AGYONLÓTT Bányász.

Alfred Jordan Freeman Spur, illinoisai bányászt, amint munkája végeztével hazafelé tartott, ismeretlen tettes meglötte.

A golyó oly szerencsétlenül érte Jordant, hogy pár perc alatt meghalt.

A merénylőt keresik s azt hiszik, hogy valami ellensége lötte meg orvul.

ÖSSZEÉGETT Bányász.

Dwight L. Weaver bányász a ledfordi bányában dolgozott.

A géprészeket tisztította gásolinnal, mikor a gasolinos kanna tüzet fogott hirtelen és felrobbant és Weaver bányász az égő folyadék végig ömlött.

Weaver letépte ruháit magáról és bajtársai is segítségére siettek, azonban mire a tüzet eloltották, már olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy pár napi szörnyű kínlás után meghalt.

ÚJ BÉRVÁGÁS NYUGAT KENTUCKYBAN.

Nyugat Kentuckyban több kisebb bánya megint levágta a bányászok bérét. A bérvágással most már a bérek még az 1917-iki béreknél is kevesebbet fizetnek a bányászoknak.

A bérvágás folytán a mine run szenet 1 dollárért kínálták.

Hasonló hír érkezett Pennsylvaniaiából is, ahol a Kiskiminetas völgyben is alacsonyabb béreket fizetnek, mint az 1917-es bérek. A bányászok az újabb bérvágást itt is elfogadták.

HA együletének meghívóra, levélpapírra, borítékra, bállelőpő jegyekre, lunch ticketek-re, vagy egyéb szép kivitelű nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap nyomdáját.

MULATSÁGOK A MAGYAR BányáPLÉZEKEN.

(Minden egylet bál hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdájában készített a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 117. osztálya Lynch, Ky. szombaton, 1925 június 27-én a Y. M. C. Hallban, saját pénztára javára

NAGY BÁLT

rendez, melyre a helybeli és vidéki magyarságot tisztelettel meghívja és elvárja a rendezőség. Hűsítő italokról és ételekről gondoskodva van. A zenét egy elsőrangú magyar zenekar szolgáltatja. Belépti díj: férfiaknak \$1, nők nem fizetnek. Kezdeté este 7-kor, vége soha.

A Verhovay Segélyegylet 32. oszt. Gary, W. Va. szombaton 1925 július 4-én, az Elbert, W. Va. No. 7 Hallban, saját pénztára javára

NAGY BÁLT

rendez, melyre a helybeli és vidéki magyarságot tisztelettel meghívja és elvárja a rendezőség. Hűsítő italokról és ételekről gondoskodva van. A zenét a Gary-i 11-es magyar rezbanda szolgáltatja. Belépti díj: férfiaknak \$1.00, nőknek 25 cent. Kezdeté délután 3 órakor, vége 12 órakor.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 87. o. Monaville W. Va. szombaton, 1925 július 4-én a Y. M. C. Hallban, saját pénztára javára

FÉNYES BÁLT

rendez, melyre a helybeli és vidéki magyarságot tisztelettel meghívja és elvárja a rendezőség. Hűsítő italokról és ételekről gondoskodva van. A zenét Vinka Sándor közkedvelt zenekara szolgáltatja. Belépti díj: férfiaknak \$1.00, nőknek 25c. Kezdeté d. u. 2-kor, vége 12-kor.

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK Bányászokat.

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét díjmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujtassa meg előfizetését és ha lehet

SZEREZZEN ÚJ HIVEKET LAPUNKNAK

Ha Ön szereti ezt az ujságot, bizonyítsa azt azzal, hogy szerezzen lapunknak egy előfizetőt. Előre is szépen megköszönjük szíveségét.

A Magyar Bányászlap

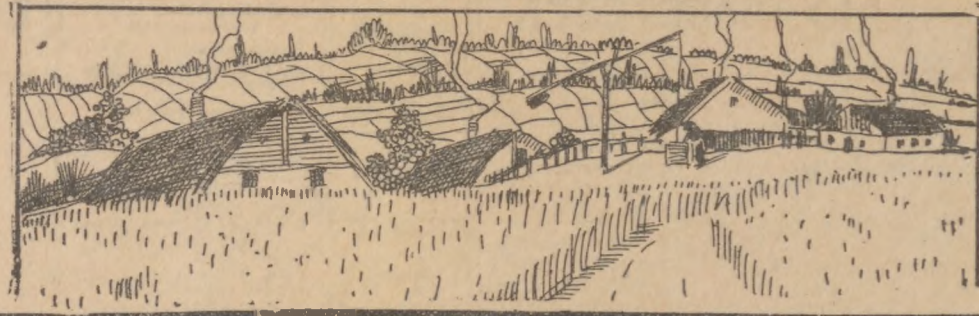
előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugoszláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszent ki van tiltva a Bányászlap.)

Cím:

Magyar Bányászlap Himlerville, Kentucky

Óhazai mesék....

BÁNYÁSZOK ÁRVAI.
Irtá: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

— Én is megörültem ám annak a lapnak, amelyiken olyan ügyesen vés az a takaros legény egy szivet az élőfába. Készönöm szépen. És a nagymama is köszöni szépen, hogy őt a hordágyon vitték.

(Zsuzsa miatt beszélt, kibontotta a magával hozott csomagot.)

— És azért küldött, hogy ha már pénzt nem fogadtak el a szívességükért, hát ez a kis füstölőnivalót szíjják el egészséggel.

(Egy doboz szivart tett az asztalra.)

— Fele Perces bátyámé, fele a magáé! — Miattam övé lehet az egész.

— Miért?

— Mert én nem érdemlem a felit se.

— Hogyne érdemelné, maga is csak úgy vitte a hordágyat, mint ő.

— Csakhogy nem vittem volna ám... csak mert téged akartalak látni.

— Ezt pedig én vettem... csak magának! Rózsás tenyerén elébe tartotta a szép művészkézt és hogy a legény nem nyult utána, csak a fejét rázta, egészen elfehéredett.

— Nem fogadja el?

— Nem, kedves. Kést nem jó se elajándékozni, se elfogadni: elvágja a barátságot.

Zsuzsa szeméből kicsordult a könny.

— A csak babona... de ha hisz benne, akkor nem adom oda.

— Mást adjál nekem, virágot!

Megfogta Zsuzsa kezét és megcirógatta.

— Mit adjak, mikor olyan válogatos?

— Megmondom... de előbb mondd meg, igaz-e, amit beszélnek?

— Mit beszélnek?

— Hogy téged el akart venni egy német doktor.

Zsuzsa lángba borult s vállát vonogatta.

— Igaz. Nagymama mondta. Nekem nem szőlt.

— Ha téged kérdez, elígérte volna neki?

— Menjen már... mit faggat... nem gondolok én még olyanokra. Mondja inkább, mit adjak magának?

— Ádám még mindig fogta Zsuzsa kezét.

Most magához rántotta s fellobbanó, fékezhetetlen szenvedéllyel, vad, erőszkos csókkal ajkára forrasztotta ajakát úgy, hogy mindketten elvesztették lélegzetüket.

— Ezt... lihegte, mikor eleresztette.

Zsuzsa lesütötte szemét lobogó tekintete

előtt. Ártatlansága dacára megérezte, hogy ez nem testvéri csók volt. Zavartan készülődött.

— A többi meg, ami a csomagban van, nagymama Perces nének küldi.

Az ajtó felé indult. Ádám elállta útját.

— Ne arról beszéljünk Zsuzsa... most már tudod, mit adhatok... te kellesz nekem és más senki és semmi ezen a világon. Ne legyél te senkié, csak az enyim... az én feleségem. Fiatalok vagyunk... illünk egymáshoz, mi — bányászok árvái. Ha urak közt nőttél is, te parasztvér vagy hidd meg, ha apád, anyád élne: nekem adnának. Mert lehet, hogy ur is elvesz, de úgy soha meg nem becsül senki mint én. Aki nekem minden van, nem is tud az úgy szeretni. Én örök éjszakában küzködök, nekem a nap is csak vasárnaponként ragyog. Te leszel a napom, szememfényem... csillagos menyországom, ha szeretsz, Zsuzsa... Ha pedig mást szeretsz, tud meg: az a halál fia, mer én azt leütöm...

Zsuzsa belekabult a forró szavakba. Harmat teste remegett mint a hosszuszárú virágok forró nyári viharban. De gyermekes pajkossága felülkerekedett.

— Vigyázzon a szavára, mer az ilyenért becsukják.

— Mit bánom én... ha te nem szeretsz... — De szeretem... turbékolta a mord legény vállára borulva. És egy feledhetetlen boldog pillanatra egymáshoz simultak. Hanem most ereszten, mert kikapok...

— Aztán ezután megint csak messziről láthatlak? — buggyant ki a legényből újra a keserűség, miután megizlelte a paradicsom mézét.

— Ne féljén... kérjen meg a nagymamától... én hozzá megyek.

— És addig...

— Addig kilépődök néha a tópartra.

A legbecsületesebb leányok se riadnak vissza a tilostól, mikor arról van szó, hogy szerelmesüket megvizsgálják.

Önkénynt nyújtotta üde ajkait még egy csókra s elrepült. De ott maradt a boldogság a szegény kis szobában. A mord legény nem ismert volna maga magára, ha tükröt tart eléje valaki. Arca ragyogott, mosoly szépítette meg. Percekig úgy bámult maga elé, mintha kinyílt menyországba nézne. Aztán kivett egy szivart, rágyújtott.

Eppen akkor toltta haza zsák lisztjét tar-

goncán Percesné. Mikor becipelte a kamrába, lisztporosan, rosszkedvűen a szobába nyitott. Csak elcsudálkozott, hogy Ádám, aki reggel káromkodott és sziszegett a fájós bokája miatt, mosolygós képpel eregeti a füstöt.

— Hát te tán pénzt leltél?

— Nem tudnám hogy, mikor künn se voltam. Hanem nézze csak, ezt hozták a kastélyból...

Percesné mohón nyult a csokoládé meg a többi holmi után.

Még fejjörcse is kiállt, olyan kellemes volt meglepetése.

— De jó is azoknak, akik mindig jóval élnek...

— Azért nem cserélnék a nagyságos aszszonnyal, akit hordágyon vittem...

Percesné nem hitt a füleinek.

— Te mondtad ezt, Ádám? Aki mindig dörmög az urakra?

Ádám nevetett, ami ritkaság számba ment.

— Dörmögök hát, amikor rossz kedvem van... de most nincsen.

— Ördögös szivart szisz, — hogy úgy mehözta a kedvedet...

Várta, hogy mit felel... mert sejtette ő, hogy nemcsak a szivar derítette így fel nevelt fiát.

De Ádám csak újra elvette magát. Percesné se szólt többet. Majd kiüti magát idővel a szeg a zsákból.

És attól a délutántól kezdve Ádám úgy megváltozott, mintha kicserélték volna.

Mosolygott, fűtőreszt, beszédesebb lett. A bányászok addig is szerették, mert eszes és jólelkű legény volt, aki egy megszorult cimborájának se mondta, hogy "nincsen" míg az ő zsebében egy garas akadt. De így még sokkal szeretnivalóbb volt, hogy — levetközte moróságát.

Ő, magán nem vette észre a változást, úgy gondolta, a világ változott meg körülötte. Lám pája úgy ragyog, mint a legfényesebb csillag, gyönyörűség mellette dolgozni.

A szén, melybe csakányát vágja, olyan, mint a fekete gyémánt. Kenyerének, melybe a pihenő alatt mohón harap, valami pompás, még eddig soha nem érzett ize van. S a munkaidő sokkal rövidebb.

Igen, ha nem is volt rövidebb, hamarabb telt el, mert Zsuzsára gondolt. Az édes kis Zsuzsára, aki viszonszereti, s akit soha,

semmiféle urnak nem enged át.

Erősnek, hatalmasnak, királynak érezte magát, mióta tudta, hogy Zsuzsa viszonzza szerelmét. Lehetett már a bánya sötét... hiszen árva szívében kisütött a nap!

Csufo leánykérés

— Soká maradtál, Zsuzsa... fogadta Kapuváriné. Két óraker mentél el s most mindjárt négy lesz.

— Nem volt otthon Perces néni... meintegetődzött. Sokáig vártam, már nem akartam visszapielni a csomagot.

— Örült-e legalább?

— Igen... nagyon. Csókolja a kedves nagymama kezét s jobb egészséget kíván.

(Istenem, milyen rossz, hogy féltelenie kell. De hát, ami tartóztatta, azt most még igazán nem mondhatta el a nagymamának.)

— Hozasd fel a kávémat, aztán tanulhatod a leckédet.

Zsuzsa futott a konyhába. Kávézás közben gyöngéden kiszolgálta a beteget. Kapuváriné kávéját kanalazva fel-felnevezte rá.

— Te lány... nem tetszel nekem... nincs neked lázad? Ugy ég az arcod... — Szaladtam a szélben... attól ég.

— Jobban vigyázzhatnál magadra. Ki ápol engem, ha te lefekszel?

— Ne tessék félni... nem lesz semmi bajom.

— Ti fiatalok azt hiszitek, hogy az egészség olyan, mint a bibliai olajos korsó, mely nem fogy el soha. Pedig jaj... de el tud fogyni...

Zsuzsa elkészítette a kártya-asztalt is, azután történelem-könyvével az ablakhoz ült. Mióta visszajöttek Németországból, újra tanította Szakolcai tiszteletes. Megint két osztályról szándékozott egy év alatt vizsgázni — mert félévet mulasztott — s igekezdnie kellett.

De hiába szegzte tekintetét a betűkre, nem tudott arra figyelni, hogy régi időkben jó és rossz királyok mint uralkodtak népeiken. Minden lapon Ádám arcát látta, lobogó tekintetét.

— Istenem... eligérkeztem... gondolta. Nem hittem, hogy az olyan könnyen megy. Én... én... mintha nem is én lennék... Nem fogom a leckémet tudni, de talán nem

veszi észre a tiszteletes ur... sokszor ő is olyan szórakozott.

Valóban, az utóbbi időben Szakolcai tiszteletes néha furcsán magyarázott. A mondat közepén állt meg, vagy be se fejezte, mint akinek máshol jár az esze. Aztán hirtelen riadt pillantást vetett Kapuvárinéra, gyorsan összeszedte magát s hűvel, folyékonyan magyarázott tovább.

Kár volt megriadnia... Kapuváriné nem bírta tanítását. Ő csak testileg volt jelen. Gondolatai mindig saját betegsége, reménytelen állapota körül forogtak. Zsuzsa pedig sajnálkozva nézett rá. Azt hitte, hogy: "szegény tiszteletes ur" nagyon kimerült.

— Hiszen annyi dolga van! Prédikációt tanul, keresztel, esket, temet...

Szakolcai tiszteletes nem is vett észre semmit, mert el se jöhettett akkor. Egy halál-dokló bányásznak vitte el az urvacserát.

Dánielék azonban eljöttek, kártyázni, mint minden alkonyatkor. Elemértől, bár sajnálta Zsuzsa, mindig idegenkedett, most még jobban unta, mint máskor. Akaratlanul is összehasonlította Ádámmal.

Eleméren hogy áll a finom öltöny! Kabátja alá hátul mintha egy cipő lenne dugva s elől, a hófehér ingmell is hegyesre kipuposodik. Drága nyakkendője vékony, sápadt bőri nyakat díszíti!

Ádám csak az az egy szál kék ing... de milyen egyenes benne, mint a gyertya, karja, nyaka milyen izmos, milyen gömbölyű, milyen erős... hogy magához rántotta, mikor olyan vadul megcsókolta. És a hangja olyan szépen, mélyen zeng, még mikor haragszik is.

Elemér hangja vékony, fűlértő... mikor kedveskedik, szinte rikácsol, vagy nyöszörög.

— Istenem... akad-e olyan lány, aki neki eligérkezik?

Bizony, ez a kérdés Dánielnének, aki csak fiáért élt, sok álmatlan éjszakát okozott. Mert rettentő az, hogy egy férfi teste satnya, törpe, pupos, a lelke pedig férfilek, mely szerelmet érez, viszonszerelmet sóvárog, melyet elérnie ritkán adatik meg. Ha lelkében a szerelem vihart támaszt, összetörheti, meg is semmisítheti azt a satnya testet.

(Folytatása következik.)

Ha a bányászoknak baja van, a bányászlapozh, vagy a bányászbankhoz fordul. Miért nem fordul ezekre a helyekre olyankor is, mikor nincs baja, csak az előfizetést kellene beküldenie, vagy a bankbetétjét elhelyezni!

Harmadik évfolyam!
KIS MAGYARORSZÁG
(hímlevéllel helyi hirdetés)
legjobb száma megjelent.
Szerkesztő: KOLOS LEO.
Megjelenik havonta kétszer.
Mindenkét érdekel Himlerville, a magyar bányászok helyi eseményei, a himlervillei magyarok élete és az a sok szép és hasznos elvagyomány, ami a Kis Magyarországot oly tartalmasá teszi.
Előfizetési ára egy évre \$1.00
Magyarországi \$1.50
KIS MAGYARORSZÁG
Himlerville, Kentucky.

A LEGJOBB
A LEGOLCSÓBB
A LEGTARTALMASABB

ÓHAZAI HETILAP

KÜLFÖLDI MAGYARSÁG

előfizetési ára
EGY ÉVRE 2 DOLLÁR.

INGYEN
MUTATVÁNYSZÁMOT
küld

KOLOS LEO,
HIMLERVILLE, KY.
Vezérképviselet Amerikában.

A KÜLFÖLDI MAGYARSÁG pártonként felel ki. Mindent közöl, ami a külföldön élő magyarországi érdeklődőket, így az Óhazáról, mint a megszállt területekről és a föld minden országából, ahol csak magyarok élnek.

AKI FAGYLALTOS MÉREGGEL AKAR ELPUSZTULNI.

Sulyos belső sérülésekkel szállították a nagybecskerekeli kórházba Fixner József 23 éves eleméri parasztleányt. Fixner már évek óta hiába udvarolt Somogyi Mária falujabeli lányának, mert úgy a férfi, mint a nő szülei makacsul ellenezték a házasságot, bár a leány talán hajlandó is lett volna erre. Fixner több ízben megkísérelte, hogy megglágyítsa az öreg Somogyiékat és a saját szüleit szívével, de minden ilyen irányú törekvése hiábavalóan bizonyult. Legutóbb azután meg akarta szöktetni szíve választottját, de a leány kijelentette, hogy feleségül elmenne ugyan hozzá, de annyira nem szereti, hogy meg szökjék vele és magára haragítsa a szüleit. Ez a kijelentés annyira elkéserítette Fixnert, hogy halálra szánta magát. Betűzött Nagybecskerekre, egy üzletben két és fél dinár áru zsirszódát vásárolt, azután a Buza-téren egy utcai cukrásztól fagyaltat vett és a zsirszódát a fagyaltba keverve megezte. Irtózatos kínok között elvándorolt az ugnevezett nyaghi díg, ahol eszméletlenül rogyott össze. A mentők kiszállították a kórházba, ahol azonnal gommorsóást alkalmaztak, ami azonban már megkésztet intőzkedésnek bizonyult, mert a maró méreg teljesen kiégette a gyomorfalakat. Fixner állapota életveszedelmes.

(Uj Nemzedék)

SIRRABLÓK A SZARVASI BOLZA-KRIPTÁBAN.

A multkoriban Lökősházán történt kriptarablás után most Szarvason próbálkoztak meg ismeretlen tettesek egy főri család temetkezési helyének kifosztásával. Ezuttal Bolza grófi család szarvasi sirboltjában tettesek látogatást is ismeretlen tettesek. A kripta a római katólikus temetőben van. Bolza Pál gróf családjának tagjai pihennek benne, többek között a tizenhárom esztendővel ezelőtt elhunyt Bolza Gézáné grófné. A kripta egyik családbeli látogatója észrevette, hogy a sirboltban nincs minden rendjén. Értelmezte a csendőröket, akik megállapították, hogy a sirboltban álkulcs segítségével bejutott betörők jártak, akik Bolza Gézáné grófné hármas ércokorsóját három helyen felvágták, nyilván rablási szándékból. A rablók a nyílásokon át kézzel nyultak be a legbelső ércokorsóba. Minden bizonnyal arra számítottak, hogy a halott grófné koporsójában sok ékszert fognak zsákmányolni. Ebben azonban csalódtak, mert a halottal annak idején nem temették el semmiféle ékszert. A sirablók ezután minden eredmény nélkül voltak kénytelenek a sirboltból távozni. Mivel az elmúlt napokban két csavargó külsejű embert láttak a temetőben járkálni, a csendőrség figyelme ezekre terelődött. Szmélyazonosságukat azonban még nem tudták megállapítani.

(Uj Nemzedék)

A TÁBLA ELRENDELTE A BIZONYÍTÁST A POROSZLÓI CSENDŐRMESTER VALÁTLÁSA ÜGYÉBEN.

Poroszlón Csala Imre gazdálkodót veszekedett hevében agyonütötte Németh Gergely ot-tani gazda. Az egri törvényszék jogos önvédelem címén fölmentette Németh Gergelyt, a tábla azonban ötévi fegyháza ítéte és elrendelte azonnali letartóztatását. Harmadfokon a kuria szintén megállapította a jogos önvédelemet és a vádlottat fölmentette. Németh Gergely a börtönből való kiszabadulása után visszatért Poroszlóra, ahol ott tartózkodása alatt két-izben is kigyulladt özevgy Csala Imréné nádfedeles háza. A gyújtogatással Németh Gergelyt gyanúsították, akit Kocsis Zsigmond poroszlói csendőrmester a gyújtogatásra vonatkozóan kivallatott és a csendőrált készített jegyzőkönyv szerint Németh bevallotta, hogy Csaláné házát ő gyújtotta fel. Ennélfogva Németh ismét a bíróság elé került, ahol azonban azt mondta, hogy Csaláné házát nem ő gyújtotta föl, hanem Kocsis csendőrmester addig ütötte, verte, kizozta, amíg magára vállalta a gyújtogatást. A mikor ezt az ügyet tárgyalták az egri törvényszéken, Németh védője orvosi látleletet mutatott fel, amely szerint a vádlott összes lábujjain a hus meg volt repedve és az orvos Németh testén különböző bántalmazás nyomait ismertte fel. Az egri törvényszék Némethet gyújtogatás

büntetésében bűnösnek mondotta ki és tízevi fegyházbüntetésre ítélte. A bíróság szerint az orvosi látlelet alapján valószínűsítve van a bántalmazás, azonban ez nem jelenti azt, hogy Németh Gergely a kényeszer hatása alatt vállalta volna magára a bűncselekményt. Németh védője az ítélet ellen föllebbezett és a miskolci csendőrkörletti parancsnokságon följelentést tett Kocsis Zsigmond-örmester ellen, hivatalos hatá-lommal való visszaélés és súlyos testi sértés címén. Az ügy a táblán Kállay Miklós dr. kuriai bíró tanácsa elé került. A tábla az egri törvényszék ítéletét megsemmisítette és helyébe adott a védők kérelmének, a melynek alapján utasította az egri törvényszéket, hogy az újabb bejelentett tanukat hallgassa ki, vajjon igaz-e, hogy a csendőrmester vallatásának nyomai még később is meglátaszottak Németh Gergelyen. A védő egyébként beadvánnyal fordult a belügyminiszterhez is, amelyben kéri, hogy rendeljék el Kocsis Zsigmond csendőrmester ellen Németh sulyos bántalmazása miatt a fegyelmi vizsgálatot. (Világ)

EGY ASSZONY LEFEJEZTE UNOKÁJÁT ÉS FELVÁGTA A HASÁT.

Kisköszeg községet egy borzalmas, az örültség gonosztet-jeire emlékeztető gyilkosság tartja izgalomban. Plank Antal kisköszegi ha-

lász felesége tizhónapos fiacskájának őrizetét 59 éves édesanyjára, szül. Kozák Katalinra bízta. Plankék dolgozni mentek, az öregasszony és unokája egyedül maradtak. A gyermek sírt, a nagyanyja nem tudta elcsendesíteni és ezen annyira feldühösödött, hogy erős könyvelakással elvágta a csöppspé-lyakát. A vágás oly erős volt, hogy a szerencsétlen gyermeket a szó szoros értelmében lefejezte, úgy a fejét a törzséhez csak a nyakszirten kapcsolta egy kis bőr. A rémtett elkövetése után az öregasszony öngyilkosságot kísérelt meg és ugyanazzal a késsel, amellyel ártatlan unokáját meggyilkolta, felvágta a hasát és oly erővel mélyesztette önmagába a kést, hogy belei kifordultak.

Plankék röviddel a gyilkosság és az öngyilkos kísérlet elkövetése után haza tértek. Plank Antal, amikor meglátta fiacskájának lefejezett testét, baltát ragadott és vérében fet-rengő anyósát agyon akarta ütni. A fájdalomában dühöngő embert alig tudták a szomszédok és az elősiető emberek megfékezni. A lakosság körében is a legnagyobb felháborodást keltette a kis gyermek vadállatias meggyilkolása és a falusiak fenyegető magatartásától is a csendőrök mentették meg a vérében fetrengő bestit, akit agyon akartak ütni.

Az öregasszonyt, akinek szor-nyu sebeit bekötözték, átszállították az eszéki rabkórházba.

(Uj Nemzedék)

AGYONNYOMTA A FELFORDULT SZEKÉR.

Bodnár Gábor gazdálkodó a Hajduböszörmény melletti tanujára igyekezett szekérével. A szekeret emeletmagasságnyra megrakták kukoricacsutkával és a szekér tetejére Bodnár-kivül felesége és Imre ne-vű három éves kisfia ült fel. Egy hirtelen kanyarodónál a szekér felborult és a magasban ülő Bodnár család lezuhant. A férfi magas ivben röpült le a szekér tetejéről s nem történt baja, de a felesége a kislíval együtt a szekér alá került. Bodnár azonnal kiszabadításukhoz fogott, de a roppant téher oly sulyos sérüléseket ejtett az aszszonyon, hogy már nem lehetett rajta segíteni. A kislívan semmi különösebb baja nem történt, mert esés közben édesanyja teste alá került.

(Az Est)

OLVASTA MÁR A HARMONIKÁT?

Ha nem, kérjen azonnali mutatványszámot. A **HARMONIKA** ma a legjobb és leg tartalmasabb vicc lap, mely évi KÉT DOLLÁR fejében felvidítja a busulásnak in-dult magyarokat. A **HARMONIKA** olcsó, jó, tartalmas és iz-léses. Ez a címe: **7862 W. JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN.**

MI ÚJSÁG HIMLERVILLE?

Az elmúlt héten 6 napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

A kompánia storeban-hogy a munkások megélhetését ezzel is könnyítsék, az élelmiszerek árát 10-20 százalékkal lezállították.

Kedden és csütörtökön este tartotta a himlervillei iskola záró-ünnepségét, amikor a tanulók tanítónők betanításában szindarabokat mutattak be. A szereplők mindegyike jól megálta helyét és a közönség lelkes tapsal jutalmazta szorgalmukat.

A jó tanulóknak jutalmakat osztottak ki.

Vasárnap délután a Norfolk & Western vasut Portsmouth, Ohio, Switchman baseball csapata játszott Himlerville. A csapatot nagyon jó hír előzte meg, a legjobb csapatok közé sorolják a vidéken és így nagy néző közönség előtt folyt le a játék.

Mindvégig erős vetekedés folyt a győzelemért és nagy volt a himlervillei magyarok öröme, mert a himlervillei csapat 1:5 arányban megverte a portsmouthi csapatot.

Szerdán este a moziban The Fast Set című Paramouth kép kerül bemutatásra Betty Comptonnal, Adolphe Menjouval a főszerepekben. A szerda esti mozidolások e hó 15-től a Baseball Club javára tartanak. A klub vezetősége kéri Himlerville magyarait, hogy látogassák tömegesebben a szerda esti mozidolásokat, mert ezzel is némi jövedelemhez juttatják a Baseball Clubot.

Szombaton este The Law Forbids (A törvény tiltja) című izgalmas Universal kép lesz bemutatva.

Rev. Dienes Himlerville meg választott ref. lelkesze a hét folyamán megérkezik és vasárnap délelőtt 10 órakor tartja bemutatkozó Istentiszteletét. A református egyház vezetősége szeretettel meghívja Himlerville minden magyarját valláskülömbég nélkül erre az Isten tiszteletre.

Julius hónap elején Dienes tiszteletes megkezdi a tanítást a mindennapos magyar iskolában és hisszük, hogy minden magyar szülő beiratja gyermekét.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Nagy hálaival mondok köszönetet az Első Tug Rivi Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet tisztikarának és öszes tagtestületének, mert 8 heti és 2 napi betegeségem után 82 aznap nyolcvankét dollár nekem betegeségem fejében kifizettek.

Ajánlom egytelket minden honfitársamnak, mert senki sem tudhatja mikor érheti baj vagy betegség. Magyar testvéri üdvözléssel. KÁSO SÁNDOR.

JÓL SIKERÜLT MULATSÁG. A Munkás Betegsegélyző Szövetség 178-ik osztálya, Whitmans, W. Va. ban május 30-án fényesen sikerült mulatságot rendeztek.

Megjelent a mulatságok a környék magyarsága, amiért köszönetet mond a megjelenteknek az egytel vezetéséért.

Külön megköszöni az egytel vezetősége Kun Zsigmondnak, Dull Zsigmondnak és Borbély Márynak Loganból, Szabó Istvánnak, Németh Istvánnak, Dénes Jánosnak és Herczeg Istvánnak Whitmansról, hogy anyagi támogatást nyújtottak a sikerhez.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Hála köszönetet mondok a Bridgeport Magyar Segélyező Szövetségnek, mert nekem 250 dollár konkulást segélyt hiány nélkül pontosan kifizettek.

Ajánlom ezen először nagy magyar egytel minden honfitársamnak. TUGYA SÁNDOR

Rfd, Box 51 Hammond, La. DR. O. D. CROUT Chiropractor POOR-FORK, KY.

ZENEKEDVELOK FIGYELMÉBE!

Muzikus ember számára a kotta a legzsebbe a zene és tekintettel a nagy vasarra, ajánlunk bizonyos műveket, melyeket azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

Bizony 32 nótakönyve a mezei dalokhoz 22 lemezre került a kotta, melyek közül a legújabbak: Gyere velem az erdőbe. Ha meghalok. Itt a nagy ünnep, hogy már most megrendelje azokat a hangjegyeket, melyeket erre a célra alkalmasság, mert az alkalmi zenei munkások készítenek szívesen fogadják.

KIS HIRDETESEK

ÁR SZABÁSA. Keresetetés, Levelezés, Munkát keres. Ellátást nyer vagy keres. 20 szög egyezsere közlés 50 cent, háromszori közlés \$1.25, húsz szög felül minden további szög közlésenként 3c.

Házassági hirdetés, Ügyvőkök keresetése, Eladó vagy Bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Üzlet vétele és eladása. Üzleti alkalmak, Tárast keres: 20 szög egyezsere 1 dollár, háromszori közlés 2.25, 20 szög felül minden szög közlésenként 4 cent.

Nagyból ártalok szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számítandó. Kis hirdetések összege előre fizetendő. Kis hirdetések felvesz a "Magyar Bányászlap" kiadóhivatala, Himlerville, Ky.

ELADÓ. McKEESPORTON eladó egy 8 szobás ház, garageval és mindennel felszerelve. Sarkon van és mézáros és fűszerüzletnek nagyon alkalmas. Itt a munka mindig jó meg. Bővebb megteudható: Beny Hadar, 142 Second St., McKeesport, Pa. jun25/jul2

MAGYAR Bányászok. Ha házat vagy farmot akar venni, forduljon bizalommal hozzám. Hosszú éveken keresztül becsülettel szolgáltam ki a magyarságot és legérem, hogy nem fog csalódni vételében. Farnak vannak nagy választékban, nagy ipari városok közelében, kibányászatlan 2-3 sor szőlő. Erdő és olaj, gáz, jó torziszkek és iskola, templom közelében. Jó market, ahol mindent értékesítenél tud, valamint van a város balterületén és a város mellett első osztályú házhelyek, ahol 70-80% építkezési (könyvű törlesztés) kölcsönt biztosított minden vevőnek. Bővebb felvilágosításért írjon az alábbi címre: STEVE BARAKAY, Ellwood City, Pa. Box 241

VEGYES. Jömenetelű péküzlettemhez TÁRSAT keresek. Ha nem ért a pékészhöz, az nem baj, csak tudjon truckot hajtani. Saját ház, pékműhely, melékéül a tevékkel, 2 truck, kocsi 2 lóval. Bővebb felvilágosításért írjon: Michael Hockhold, Himlerville, Ky.

A Himlervillei Műkedvelő Egyesület KARMESTEIT keres pékbányászati vezetőkre és tanítókra. Képzésben van, az egyik régi, gyaragolt zenei szekelő, a másik most tanuló gyermekekből. Csak olyan egyének irjanak, akik kottából jól tanítanak. Bányász munkát is kap. Ajánlatokat fizetési igényekkel: Hauser Vilmos, Himlerville, Ky.

325 aceses nagyüzlet alkalmi vétel. Épületes birtok két házzal, 2 paja, földje nehéz talaj, minden megtermő. Kétfelvező szántó, jó legelő a hatalmas erdő kemény és puhafákkal. Vasút haljára. Az épületes fenyőkert megterjeszt a nagy képes árjegyzékben. Ezen birtokon még 3 év előtt is egy 3000-00 mortgage volt a ma megkapható összeg 22500-00. Kéne vagy 15000 lefedtetés, de ha nincs ennyi kiegészítés. Vegye meg két rokon csatlak. Mihályi Zoltán közjegyző, Glenfield, N. Y.

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak.

TÖBBSZÖR kereshet ha él az Istenadta ÉSSZEL a nem törli magát nehéz bányász munkával. Vagy veszi a mi népszerű a híres Royal Házi Gyógyiszereket MINT a cukrot, csak legyen aki ezeket hozzá eljuttassa. A mi munkatársaink nagyon csekély ERŐVEL! biztos és tekintélyes jövedelmeket szereznek. Minden nagyobb magyar lakta városban és minden károsunk KÉPVISELŐKÉNT. Akik megelégedtek a nehéz munkátlalnak be felvilágosításért erre a címre: S. & B. CO. ROYAL PRODUCTS DISTRIBUTORS 547 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa. Kereskedők és ügyvőkök irjanak be kedvezményes árakért!

Dr. O. M. WHITT fogorvos. Dr. W. F. McCoy útszá. MATWAN, W. VA. MAGYAR Bányászok! Ezek óta voltak vagyonok. Ezek óta szolgáltak ki benneteket. Mindig jó és becsülettel munkát végeztetek. Ha bármire van szükségetek, gyertek hozzám.

Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

SANTAL MIDY KIZÁRÓLAG Férfitök betegségeiért! KIZÁRÓLAG Férfitök betegségeiért! KIZÁRÓLAG Férfitök betegségeiért!

NGL NORTH GERMAN LLOYD KÖRUTAZÁSI ÁGYEK LESZÁLLÍTOTT JEON MAGYARORSZÁGBA BREMAN AT Harmadosztályú Kabinok. It lakó idegennek, akik 1 éven belül visszatérhetnek, akadály nélkül szállhatnak partra.

THE PEOPLES BANK APPALACHIA, VA. Helyezze el nálunk betétjét 4% kamatot fizetünk. Az éhazsaga gyorsan és pontosan utalunk át pénzt. Figyelmeseen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

Himlervillei magyar testvérek! A legjobb takarmányokat tartom raktárban és házhoz is szállítom. Mindenféle élelmiszereket, friss hús, felvágottak, bányászkelekek, Unneplés- és munkáskelepek legújanyosabb árban kaphatók nálam.

GURDON KÁROLY legreggibb vegyeskereskedő Himlerville, Kentucky.

BETÉTEK után 4 százalékos fizetünk. A mi bankunk a legszilárdabb a vidéken. Ha küldje pénzt idegenbe, ha nem bíjón hozzánk, mi pontos a lelkimeretes kiszolgálásról biztosítjuk.

THE UNION SAVINGS BANK CO. W. E. JONES, pénztárnok. Yorkville, Ohio.

MAGYAR BARÁTAIM! Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbízható bankjuk. ELFOGADUNK BETÉTEKET. Küldjön pénzt a világ minden részébe. Pontos, megbízható, lelkimeretes kiszolgálásról biztosítjuk. FIRST NATIONAL BANK B. INO M. COOK, pénztárnok. Kimball, W. Va.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Bank of Lynch Lynch, Ky. Bankunk a LEGSZILÁRDABB vidéken. Betétek után fizetünk 3 és 4 SZÁZALÉKOT. Pénzt FELMÖNDÉS NÉLKÜL bármikor kikaphatja. NE KÜLDJE PÉNZÉT idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van. Pénztűdés Hajójegyek. E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

EGYLETI KALAUZ.

KINIZSI PÁL MAGYAR Bányász BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. 1-50 főléjának tisztikara: Alakult 1922 október 22.

Elnök: Smajda Ferenc, jegyző: Rubis Demeter, titkár: Soltész János, Box 264, Vintondale, Pa., pénztárnok: Juhász Lajos, számvévo: Nestsz Péter, ellenőr: Szűcs Dániel.

Expediit, Pa. főléjának tisztviselői: Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Bortnyik János, titkár: Krivulka Márton, Box 136, Expediit, Pa., kihez minden egytel levél címezendő, pénztárnok: Rojtos László, zászlótartó: Bok István, ajtóőr: Czipó János, bizottsági tagok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyűléseket minden hó 4-ik vasárnapján tartja.

Vatesboro, Pa. főléjának tisztviselői: Elnök: Csobádi József, alelnök: Ragály Miksa, titkár: P. Kovács Sándor, Box 202, Vatesboro, Pa., pénztárnok: P. Kovács János, számvévo: Mátyus Sándor, beteglátogató: Duddás János, házas bizottság: Ragály Miksa, Mátyus Sándor, Zubriczky János, zászlótartó: Berezsnák József. Gyűléseket tartja minden hó második vasárnapján.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. Alakult: 1903 október hó 1-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap. Székelyhely: Gary, W. Va. A főtisztikar: Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtítikár és főjegyző: Gönczy Bertalan, Post Box 384, Gary, W. Va., az osztályok kimutatásai és minden egytel levél hozzá küldendő és az Egytelről felvilágosításért hozzá forduljanak. Főalelnök: Szabó Ferenc, Főtisztikar: Gary János, Post Box 1, Filbert, W. Va., az osztályoktól befolyt pénzek hozzá küldendő: Főellenőr: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va. Szertárnok: Németh Ferenc, Gary, W. Va. Bizottság: Lengyel Imre, Szuresik János, Pöttag: Buzsik József.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor tartja gyűléseket Garyban, a régi iskolában. 1-50 osztály, Filbert, W. Va. Elnök: Horváth János, titkár: Szabó Ferenc, Box 36, Filbert, W. Va., minden egytel levél hozzá küldendő, jegyző: Buzsik József, zászlótartó: magyar: Kun István, angol: Tóth András, beteglátogató: Kássa Sándor. Gyűléseket minden hónap 13-ika után vasárnapján tartja délután 2 órakor Horváth János elnök házában.

2-ik osztály, Gary, W. Va. Elnök: Szuresik János, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va., egytel levelek hozzá küldendő: pénztárnok: Németh Ferenc (vidéki tagok által a tagsági díjak hozzá küldendő), Box 224, Gary, W. Va., pénztárnok: Ellenőr Urbán József, ajtóőr: Duddás János.

Gyűléseket minden hó második vasárnapján tartja a Gary Hallban. Gyűléseket tartja minden hó 3-ik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házában. 3-ik osztály, Pageton, W. Va. Elnök: El. Kövér Lajos, titkár: Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va., pénztárnok: Szathmáry Márton, jegyző: Kolarics István, beteglátogató: ifj. Kövér Lajos.

5-ik osztály, Manbar, W. Va. Titkár: Puszkás László, Box 333, Manbar, W. Va. vidéki tagok a havi díjat hozzá küldjék. 6-ik osztály, Red Jacket, W. Va. Elnök: Dóczy András, Box 44, titkár: Bauer János, Box 44, kihez minden egytel levél küldendő, jegyző: Glatz Henrik, ellenőr: Kocs Balint, pénztárnok: Kondor János, Red Jacket, W. Va., beteglátogató: Balogh Balint, ajtóőr: Molnár János, számvizsgáló: Göndör János.

7-ik osztály, Lynch, Ky. Alakult 1925 május 4-én. Elnök: Kolács István, Box 823, Lynch, Ky.; alelnök: Benke György, titkár: Birman János, Box 735, jegyző: Mack József, pénztárnok: Almási András, Box 806; pénztári ellenőr: Vári András, Box 806; bizottsági: Kapuzta András, Maljovszky János, Hiba Rudolf; beteglátogató: Gyurgyák János; ajtóőr: Janoska György; pöttag: Kamara Gyula.

Gyűléseket tartja minden hónap első vasárnapján a fiók elnökének lakásán. A fentnevezett egytel alapszabály-kivonata: Az egytel székhelye: Gary, W. Va. II-ik szakasz. 4-ik pontja. A tagok felvétele: Ezen egytelnek tagja lehet minden tisztesseges magyar ember 16 év; férfi 16-50 éves korig, nő 16-50 éves korig, 45 éves koráig bejárólag, 40 éves felül nék tartoznak életkorukat keresztvétel, utóval, vagy más bizonyító okmánnyal igazolni.

5-ik pont: Azok, akik óhajtanak az egytelünkbe beállni, vagy belépni, tartoznak orvosi bizonyítvánnyal egészséges állapotukat igazolni. 7-ik pont: Beállási díj 16 évesnél 30 éves korig \$3.50; 30-40-ig \$4.50; 40-50-ig bejárólag \$6.00. A nők is abban a kedvezményben részesülnek, mint a férfiak. 11-ik szakasz. 9-ik pont: Minden tag fizet az egytel pénztárába 1 dollár 50 cent havi díjat, mely betegsegélyre fordítandó, ennek ellenében az egytel fizet \$10.00 havi betegsegélyt.

10-ik pont: Minden tag kölcsön elhunyt tag után \$1.50 haláleseti díjat fizet, azaz, ahány tagja van az egytelnek, annyi \$1.50-t kap a megnevezett örökösök, mindaddig, míg a tagok száma az 1000 tagot meg nem haladja. Esután kivétel utján tértesék. 11-ik pont: Minden egyes tag a haláleseti járulékot kölcsönként a hagyományozhatja, akinek akarja. 12-ik pont: Az egytel fizet minden beteg tagjának 6 havi egész segélyt.

10-ik osztály, Columbus, Ohio. Gyűléseket tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Csuka Géza, alelnök: Kalló András, titkár: Pápai Sándor, 315 Barham Ave. Columbus, Ohio, pénztárnok: Papp András, jegyző: Spinzár János, ellenőr: Fülkei András, pénztári ellenőr: Boronics János, beteglátogató: Gáll Péter.

14-ik osztály, Monaville, W. Va. Gyűléseket tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Puszkás József, titkár: Kovács István, pénztárnok: Vesznéri Sándor, jegyző: Jakab György. Osztály címe: Kovács István, Box 72, Monaville, W. Va.

15-ik osztály, Dehua, W. Va. Gyűléseket tartja minden hó második vasárnapján. Elnök: Gáll István, alelnök: Szabó Gyula, titkár: Sütő József, Box 7, Dehua, W. Va., pénztárnok: Gelecsér István, Box 41, Dehua, W. Va., jegyző: Szabó Mihály, pénztári ellenőr: Sankics Géza, hármastagu bizottság: Ovardics József, ajtóőr: Novák József.

Tagokat felvesz 15 és 50 év közötti a fent nevezett estályek utján. Uj osztályt bármely helyen alakítható 13 taggal. Érdeklődők forduljanak a képzéssel titkárhoz, aki szívesen szolgál felvilágosítással.

WILKES-BARRE I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET. Alapították 1892 február 27-én. Gyűléseket minden hónap második vasárnapján tartja a West Morel

Róna Ármánd főképviseelőnk, a Magyar Bányászlapot az egész ország területén minden tekintetben képviseli.

KÉPV